

Taxa postala
plătite in num.
No. 224713/929

Szerkesztőség
Budapest

...és ha na-
hozni, Bel-
...és ha na-
hozni, Bel-
...és ha na-
hozni, Bel-

ELLET

ZSIDÓPOLITIKAINAPILAP

Bérmentetlen
leveleket nem
fogadunk el.
Kéziratok
megőrzését és visszaküldését nem
vállaljuk. Főszerkesztő: dr. Marton
Ernő. Felelős szerkesztő: Jámbor
Ferenc. Bucuresti szerkesztő: Hát-
szegi Ernő, Strada Matei Millo 2.
Péntek, 1935. nov. 22.
5698. ÉV. | XVIII. ÉVF.
CHESVAN 26 | 259 SZÁM

VILAG TUKRE

Anglia keze Kinában

Az európai valutafront elnémult: a va-
lutapolitikusok szerepét tankok és gaz-
dasági megtorló rendszabályok vették át,
amelyek más hangnemben, más eszközök-
kel és nyomatékosabb érvekkel folytatják
a nemzetközi konferenciákon függőben
maradt vitát. Beszéljünk tehát Kináról,
ahol — legalább látszatra és egyelőre —
békés keretek közt, az ezüst, arany és a
bankjegyek papíryelvén folyik a vita a
valutapolitikáról. Hangoztatjuk: egyelőre
mert a belső rendszabályok és megtorlá-
sok már egyáltalában nem békés izüek.
Kinában halálbüntetéssel fenyegetik az
ezüstkiviteli tilalom megszegőit, az ezüst-
csempészeket, akik ott egész foglalkozási
ágat tesznek ki. S ha tudjuk is, hogy a
Távol-Keleten sem eszik forróbban a le-
vest, mint amilyen hűvösben a Kö-
zel-Keleten — leülük, nem valami biz-
tató az a hangnem, amelyben a diplomácia
ezekről a valutapolitikai kérdésekről dis-
kurál. Szinte az a benyomásunk a távirati
jelentések olvasásakor, hogy a Távol-Ke-
leten nem valutáris dolgokról, még kevés-
bé valutapolitikáról van szó, — hogy az
ezüstkérdés és a kínai valuta rendezése
csak látszat, ürügy, amely más valóságot
és egészen eltérő szándékokat takar.
Mi történik tehát Kinában?

A Távol-Kelet 400 millió lelket és ta-
lán 40 millió fogyasztót számláló birodal-
ma, ahonnan a statisztikai hírszolgálat ál-
landóan 3—4 millió árvizkárosultról és
körülbelül ugyanennyi éhhalálról számol
be, a gazdaságtörténelemben példátlanul
álló misztifikációnak esett áldozatává.
Roosevelt pénzügyi vezérkara, miután
kimerítette már a valutapolitika egész ar-
zenálját, 1934 májusában a bimetalizmus
megvalósítását tűzte ki új céljául. Ennek
nyomán az Egyesült Államok törvényho-
zása kimondta, hogy a bankjegyek érc-
fedezete csak kétharmadrész arányában
marad az arany, egyharmadrészt fokoza-
tosan ezüsttel fognak fedezni s ebből a
célből unciánként 1.29 dollárig emelik fel
az ezüst bevásárlási árát, az ezüstkészle-
teket pedig államosítani fogják. Azóta az
ezüst, amely eladdig egész szerény helyet
foglalt el a nemesfémek közt, a világpoli-
tika tengelyébe került.
Hasztalan bizonyították komoly pénz-
ügyi szakemberek, hogy a kísérlet csak
arra lehet alkalmas, hogy a világ amugyis
problematikus valutapolitikai egyensúlyát
és nyugalmát még mélyebben és egyre
helyrehozhatatlanabban ássa alá és kavar-
ja fel — hasztalan mondták a rosszhisz-
műek, hogy a kísérletekből csak az ezüst
készletek tulajdonosainak lehet hasznuk,
köztük elsősorban Sir Henrik Deterding-
nek, aki — a rosszmájúak szerint kitűnő
információra támaszkodva — sokszázmil-
ió uncia ezüstöt halmozott fel s ezzel első
haszonélvezőjévé vált a spekulációtól ál-
landóan sürgetett ezüstdrágulásnak. Roo-
sevelt vezérkara ujszerű teóriával vála-
szolt ezekre az érvekre és vádakra. Azt
állította, hogy a bimetalizmusra és az
ezüstvalutájú országok vásárlóerejének és
fogyasztóképeségének növelése céljából
van szükség, ami viszont elengedhetetlen
feltétele az új exportpolitikának, amely
eredeti elgondolása szerint kiviteli több-
letek, minél nagyobb többletek kiero-
szkolásával akart segíteni az elsősorban ve-
le szemben eladósodott országokon. Mert
vásárolni nem volt hajlandó és prohibítív
vámok útján gondoskodott arról, hogy
ezek az országok áru kivittel ne tudják
törleszteni adósságaikat.
Az első célkitűzést csakhamar sikerült
elérni. Az ezüst, amelynek normális érté-
kviszonya az aranyhoz úgy aránylik, mint
1:16-hoz, rohamtempóban szökött fel a
Rooseveltektől eltört árszínvonalra. Nem
csoda: az Egyesült Államok vagy 500 mil-

Kairóban és a vidéki városokban általános sztrájkot proklamáltak az egyiptomi nacionalisták

Kairó, november 21. (Rador.) Ugy a
fővárosban, mint számos vidéki városban
kiáltványokat terjesztenek az általános
sztrájk proklamálása érdekében. A sztrájk
ma veszi kezdetét és a legutóbbi zavargá-
sokban elesettek utáni gyász jellegével
bir. A diákok vezetősége elhatározta,
hogy küldöttséget meneszt Genfba a na-

cionalista-ügy védelmében.
Az Intransigeant jelenti, hogy az egyip-
tomi wafd-párt felhívást intézett a lakos-
sághoz aziránt, hogy az angol flotta
Alexandriában kezdődő gyakorlatait boj-
kottálja s a kikötői negyedben nézőként
ne jelenjék meg a gyakorlatokat bevezető
összelemlén.

Még mindig nem tisztázódott a politikai helyzet Franciaországban

De La Roque ezredes Lavalnál a Tűzkereszt-szövetség feloszlata ellen
tiltakozott

Párizs, november 21. (Rador.) A politi-
kai helyzet még most sem nagyon tisztá-
zódott a számos konferencia és a parlami-
enti csoportok által folytatott megbeszé-
lések és békéltetési kísérletek dacára. Ed-
dig csak annyi bizonyos, hogy a radikál-
szocialisták nem fognak nehézségeket
okozni a kormányának a pénzügyi bizott-
ságban.

Egyidejű párizsi jelentés szerint De La
Rocque ezredes, a Tűzkereszt frontharcos
szövetség főirányítója felkereste Lavalt s
tiltakozott az ellen, hogy a baloldal köve-
telésére a 700 ezer tagot számláló szerve-
zetet a kormány feloszlassa. Ha a felosz-
latás mégis bekövetkeznék, a jobboldali
frontharcosok nem állanak jót a követ-
kezményekért.

Késik az északkinai államok függetlenségének prokla- málása

Az amerikai angol nagykövet az északkinai helyzetről megbeszélést folytatott
amerikai kormányferfiakkal

Kína a Népszövetséghez akar fordulni az észak- kinai események ügyében

London, november 21. Az északkinai
vezetők még nem érkeztek meg Pekingbe
s így a függetlenség proklamálása néhány
napi halasztást szenved. Más hírek szerint
Csang Kai Sek marsallnak a nankingi ja-
pán követelt folytatott s még be nem fe-
jezett tárgyalásai késleltetik a különválás
kimondását.

fognak szállani az északkinai tartomá-
nyok megmaradásáért.

A tokiói külügyi hivatal hangoztatja,
hogy az északkinai tervezet változás nem
ütközik bele a 9 hatalmi szerződésbe, mert
az autonóm államok megmaradnak Kína
keretében. A változás ezek szerint Kína
belügye s mindössze csak annyi fog tör-
ténni, hogy északon komolyabban fogják
venni a harcot a kommunizmus ellen.

Sanghai jelentés szerint hivatalos kínai
körök továbbra is pesszimiztikusan nézik
a kínai-japán viszonyt. A nankingi kor-
mány által az északkinai tartományok kor-
mányzóinak adott azon utasítást, hogy
szüntessék be a tárgyalásokat a japánok-
kal, azzal magyarázzák, hogy a japán kor-
mány hír szerint nem helyesli a kínai ja-
pán hadsereg vezetőinek tevékenységét.
Viszont szem előtt kell tartani, hogy nagy
számu japán csapat áll a Nagy-Fal előtt
amelyeket céljaik elérésében nehéz lenne
megakadályozni.

Washingtonban sir Ronald Lindsay an-
gol nagykövet az északkinai helyzetről
megbeszélést folytatott amerikai kormány
ferfiakkal. Beavatott washingtoni helyről
cáfolták azt a hírt, hogy az Egyesült Ál-
lamok vissza akarná rendelni északkinai
helyőrségét és nagykövétét.

Genfben hírek vannak arról, hogy Kína
a távolkeleti helyzet új fordulata miatt a
Népszövetséghez készül fordulni.

Nankingi jelentés szerint Csang Kai
Sek marsall a kuomintang kongresszusán
beszédet mondott, amelynek során han-
goztatta Kína békés szándékait, de ugyan-
akkor bejelentette, hogy erőiesen sikra

rializmus a maga katonai fölényével biztosan
ül a gyarmati elnyomatás nyergében de az
egyiptomi és indiai nacionalista megmozdulá-
sok alapos intelmül szolgálhatnak azok szá-
mára, akik ismerik a történelmet és tudják,
hogy a nagy szabadságmozgalmak, a népek
felszabadulásának eszméiről ha lassan is,
de biztosan vájják ki azokat az összetartó
kapcsolatokat, amelyeknek meglazulása végül is

a nagy világbirodalmak összeomlásához vezet.
A világ mai összekuszáltságában egyre
ujabb és újabb ellentéteket vet fel, újabb
olyan ellentmondásokat teremt, amelyeket a
legéberebb adminisztráció és a legéberebb
katonai szellem sem tud végérvényesen nem-
létezővé tenni.

Míndez arra mutat, hogy Angliának új ren-
det kell teremtenie keleti birtokain.

Végrehajtási utasítások

A nürnbergi gettótörvény végrehajtási ut-
asításainak elolvasása kétségtelenül bizár és
borzongató impressziót kell, hogy keltsen
minden csak valamennyire is objektív és ha-
zozni, Bel-

Még nem is olyan régen a középkori el-
kültség elrettentő példaként idézték, hogy
valóban a zsidó asszonyoknak csak bizonyos
szűri ruha és meghatározott formájú frizura
viselését engedték meg.

A végrehajtási utasítás olvasása meggyőz
arról, hogy Köln városának eme megszorító
elrendelése egészen szelíd szellemet árasz-
tat magából a huszadik századbeli náci-
eljárás Edgar Poet tollára való aberrációival
szemben.

Kétségtelen, hogy amióta törvényekben és
szabványokban megszervezték társadalom él-
vildőn, ilyen végrehajtási utasítás még nem
létezik. Az a finom disztinzió pél-
dál, amelyet a náciak a hetvenöt százalékos
és az ötven százalékos kevertfajúak között
tesznek, párját ritkítja a jogtörténelemben.

Az a kevertfajú, akinek egyik nagyszülője
zsidó és aki ennél fogva hetvenöt-
százalékos árjának minősítették, nem köthet
házaságot az ötven vagy 25 százalékos ke-
vert fajjal a Führer helyettese vagy
belügyminiszter engedélye alapján. A
5 százalékos kevert fajú, akinek tehát 75
százalékban zsidó vér csörgedezik ereiben,
nem léphet házasságra árjakkal, de zsidókkal
is házasságtörése is hatósági engedélytől
függővé tette. Amennyiben a hatóságok
segédnek a hozzájárulást úgy az 50 százalé-
kos kevert fajú által feleségül vett 100 szá-
zalékos árja nő zsidónak fog tekinteni és ér-
nyesítendő vele szemben a birodalom ösz-
es zsidóellenes intézkedései.

Természetes dolog, hogy ez a komplikált
számlálás katonikus jogi helyzetet fog
szemlélteni az érdekeltek számára és csak
a legigazságtalanságokhoz és üldözöttségek-
hez fog ürügyet szolgáltatni.

A nürnbergi törvény alapján a német bír-
óságok által hozott jussztemordok száma nap-
ról napra nő.

Csak röviddel ezelőtt ítélték el kilenc hó-
napra „fajjaladás” kísérlete miatt egy len-
yelországi zsidó fiatalembert, aki a társasá-
gában mulatozó árja hölgyet lakására merít
betámasztani.

Amikor ez történhet Európa kellős köz-
pén és az egyik legnagyobb és legcivilizáltabb
államban, nincs mit csodálkoznunk azon, ha
másutt is akadálytalanul lángolnak fel a pri-
mív szenvedélyek.

Pecorongó Egyiptom

Nem valószínű, hogy az egyiptomi nacio-
nalista zavargások márcól-holnapra meg fog-
nak rendíteni Anglia egyiptomi pozícióit. Az
általán levő kormány még teljesen Anglia
befolyása alatt áll s a katonaság tekintélyes
hányada is az angolok feltétlen eszközéül
szolgál.

Ennek ellenére azonban az egyiptomi na-
cionalista megmozdulások annak kétségtelen
jelé, hogy az Anglia jogára alá kényszerített
és színes népek körében nagy erjedési
helyzetet megérint, amely nem fog meg-
szűnni az uccai esetpatéknál és az általános
sztrájkok proklamálásánál, hanem egyre szisz-
tematikusabban fogja felvenni a harcot az
angol imperializmus ellen.

Az olasz-zsibesszin háboru nagy hatással
van az északkeleti helyzetre. S bár
egy háboruban Anglia külső l'ászatra az
angol imperializmus mellett állott, ezzel a mellé-állással
nem esőkkentette le az elnyomott gyarmati
területeket az a vágyat, hogy urak legyenek a
világ politikáin s a civilizáció és kultúra ál-
lamiat ne az idegen hódítók kezéből vegyék
el, hanem a saját népi igényekhez és szük-
séleteikhez mérjék.

Ahogy az indiai nacionalista pártnak az
india, hogy India az indiaiaké, ahogy az
egyiptomiak a maguk nemzeti szuverenitásá-
nak elismerését követelik belső és külső
szélek intézésére, úgy rövidesen az angol
keleti területek alatt élő népek és más fajú zsi-
d népek is rá fognak jönni egyszer arra,
hogy mindazokat a civilizatórikus vívmányo-
kat, amelyeket az angolok ismertettek meg
velük, ők maguk is képesek alkalmazni, még
előre a saját javukra és a saját érdekükben.
Ma még az európai és főleg az angol impe-

interpellá-
alkalmazott
és van-e ki-
a belga kül-
miniszterelnök
amnak elémi-
nyit tisztelet-
és Belgium
belga keres-
és ha na-
hozni, Bel-
akáját akpr-
abesszinek
). A tigre
k Temiben
k Az abesz-
hadoszlopok
ak. Ezáltal
elni Menelik
manőverét,
tanok. Az
vontak össze
rozgolódnak,
brül az olasz
azzal szem-
kor a mun-
sztrájkolót
ere, a rom-
Az írásos
közli, a
ár gondos-
ról, ameny-
fel a bér-
kijelentet-
adni a bér-
vasmunká-
y amennyi-
alkalmazni
munkát.
Mad-
ali
n
z Adeveru
alache és
a politi-
elhatároz-
nditanak a
pere
veszi kez-
inescu-Iasi
társá pe-
e a helye-
m és aján-
át és szá-
amely tr-
lt és meg-
nek. Meg-
y ezen ké-
megakada-
edéssel tölt-
zott és mó-
nyelmesebb
tt felveheti
szájapó

lio uncia ezüstöt vásárolt össze másfél év által megszabott „legmagasabb ezüstár” alatt, azonban az amerikai törvényhozás háromnegyedrészé még hátra van és statisztikusok kiszámították azt is, hogy négy-öt éven át ezen az áron kell majd felvásárolni a megszorozódott ezüsttermelést — a világra kerülő spekulatív készleten kívül — ahhoz, hogy a dollár 33 és fél százalék erejéig tényleg ezüsttel legyen fedezve.

Az ezüsthányat tulajdonosok, az ezüstspekulánsok, sőt az ezüstcsempészek hátán is végigfut a hideg, ha arra gondolnak, mi lesz akkor, ha egyedüli vevőjük: Washington beszünteti vásárlásait. Ennek az éppen olyan józan, mint kiábrándító megfontolásnak számlájára írhatók az ezüst világpiacon tapasztalható kilengések és ingadozások, amelyek az 50 pennyig felszökötött ezüstárát 30 pennyre nyomták vissza. Azonban ez is éppen a duplája az 1934 májusát megelőzőtt, normálisnak tekinthető árszínvonalnak.

Ennél is sajátosabb és nagyobb jelentőségű az a változás, amely az új ezüstpolitikától elsősorban érintett országok valutáris és gazdasági viszonyait közt végbe ment, az egész vonalon megcáfolva a Roosevelt-féle teóriákat és igazat szolgáltatva annak a konzervatív iskolának, amely nyomban felismerte a kísérlet csupa haszontalan veszélyt magában rejtő tendenciáit.

Az történt, hogy az ezüstvalutájú országokban: Mexikóban, Peruban, Guatemalában, Indiában és Kinában az ezüstpénzek valódi értéke a névérték fölé emelkedett. Jövedelmező üzlet lett tehát az ezüstpénz beolvastása, amivel szemben — miután az Egyesült Államok kormányánál emelt tiltakozások eredménytelenségek bizonyultak — nem volt más védelem az ezüststandard feladásánál és az ezüsttől független valuta bevezetésénél. Erre az utra lépett India, majd Mexikó és a többi középamerikai állam is.

Utolsóként Kína maradt, ahol a világválság egész ideje alatt, ha nem is kedvezőek, de legalább tűrhetőek voltak a gazdasági viszonyok, éppen a leértékelt ezüstár miatt, amely természetes korlátokat szabott az általános árszínvonal emelkedésének. Kína ezért korábban soha nem ismert az ezüstben kifejezett áraknak és értékeknek azt a csökkenését, ami egyetlen másvalutájú országot sem kímélt meg. Ennek a kivételes helyzetnek, a gyengeségben és aláértékeltetésben rejlő természetes erőforrásnak, amely a politikai zavarok közt is mindig ellenállóképességet biztosított gazdasági és pénzügyi vonatkozásokban, vetett véget az amerikai ezüstvásárlások nyomán támadt anarchia.

Az ezüst árának állandó emelkedése ugyanis azzal a következménnyel járt, hogy kicsempészték minden ezüstöt az országból, legális és illegális készleteket egyformán, zuhanásszerűen visszacsúszott a külkereskedelmi forgalom, a kereslet nélkül maradt bankok pedig sorra bezárták pénztárait. Eppen a megfontoltja törvényt tehát annak, amit Roosevelt szakértői előre láttak: Kína vásárló ereje, fogyasztóképesége, amely a világpiacon és a világkereskedelelem szempontjából amugyis mindig szűk keretek közt mozgott, arra a színvonalra esett vissza, ami már alig valamivel több a semminél, kivált akkor, hogyha az eladók és hitelezők — a londoni tőzsdén 24 millió font névértékű kínai készletet jegyeznek — egy pillanatra sem lehetnek biztosak pénzük sorsa felől. Emellett az államháztartásban olyan részek és repedések álltak elő, amelyeket már semmivel sem lehetett betömni.

Kína így a politikai zűrzavarok és a háborús összeütközések színteréről a gazdasági és pénzügyi leromlás olyan állapotába került, hogy angol szakértőt: Sir Federic Leith Ross-t kért fel a kibontakozás utjának megjelölésére, amire a maga erejéből képtelen. Nem vitás, hogy a most

Kererek
perfekt fodrásznőt
elsőrangú fodrászszület részére, esetleg házasságot szakmában jártas fiatal izr. lánnyal. Ajánlatok: „Közvetítők érdeklődhetnek” jellegre az Admistratja Ziarelor Provinciale, Bucuresti, Str. Vânători 8.

elhatározott intézkedések, amelyekkel az ezüstöt megfosztották valutáris jellegétől a bimetallizmus felé törekvő Egyesült Államok kivül ebben az utolsó országban is, az angol tanácsadó utmutatására vezethetők vissza. De éppen ilyen kevésbé vitás, hogy ezzel olyan újabb konfliktus magvát hintették el, amelynek beláthatatlanok a következményei. A minimálisra

Fatális véletlen folytán derült világosság a 12 millió lejes szélhámosságra

Negoescu ügyvéd után protektorait is letartóztatják

Bucuresti, november 21. (Az Uj Kelet tud.) Röviden beszámoltunk már arról, hogy szélhámosság és közökirathamisítás miatt letartóztatták George Negoescu chisineui ügyvédet. A szélhámosság rendkívül érdekes részleteit most ismertetik a fővárosi lapok. 1919-ben a beszarabiai tartományi tanács elrendelte többek között bizonyos német kolonisták földjeinek kisajátítását is. A Vaitoianu-kormány miniszteri tanácsi jegyzőkönyve megsemmisítette a kisajátításokat, mire a kolonisták George Negoescu utján birtokba való visszahelyezési pert indítottak. A pert az ügyvéd 1925-ben megnyerte és miután a kolonisták visszakapták a négyezer hektárra terjedő földjüket, hatmillió lejes honoráriumot fizettek ki az ügyvédnek.

Negoescunak utólag eszébe jutott, hogy kártérítést fog kérni az államtól visszamenőleg azokért az évektől, amelyekben a kolonisták nem használhatták földjüket. 1933-ban miniszteri tanácsi jegyzőkönyv utján a pogonesti birtokközösségnek 12 millió lejt szavaztak meg. Negoescu nem informálta kártérítési tárgyalásairól az érdekelteket. Miután az ország felvételéhez szabályszerű meghatalmazásra volt szüksége, Chisineuba utaztatott 46 parasztot, a közjegyző előtt igazolta, hogy ezek a pogonesti birtokközösség tagjai és alá-

írattal velük a meghatalmazást. A pénzügyminisztérium még mindig nem volt hajlandó fizetni, meghatalmazást kért és kifogásolta, hogy csak 46 aláírás szerepel a procurán, holott a birtokközösségnek negyvenkilenc tagja van. Negoescu újabb hamisítások útján kiegészítette az aláírásokat és a postai csekkpénztárnál, amelynek jogában áll bizonyos, az állammal fennálló követeléseket leszámítani, felvette a pénzt. Negoescu nyugodtan alhatott volna, mer: a 12 millió felvételéről az érdekeltek mitsem tudtak. Szerencsétlenségére a csekkpénztár értesítette a birtokközösséget, hogy tévedés volt, 57 ezer lejjel kevesebbet fizetett ki és felhívta őket a hátralékos 57 ezer lejt átvételére. A birtokközösség megbizította Bucurestibe utazott, a szélhámosság kiderült és feljelentés folytán Negoescut letartóztaták. A vizsgálóbíró előtt előbb tagadni próbálta a meghatalmazással kapcsolatos hamisítást, de rövidesen kiderült, hogy 1933-ban, a meghatalmazás megszerzése idejében a birtokközösség 49 tagja közül 15 már nem is volt életben. Negoescu kivül több más ügyvéd letartóztatása is várható, akik a 12 millió kártérítés kijárása körül szereztek érdemeket. Misu Vasilescu volt képviselő maga elé idéztette a chisineui vizsgálóbíró.

SELECT MOZGÓ ROBERTA

Csodás kiállítású operett	Főszerepekben:
JEROME KERN zenéjével.	IRENE DUNNE FRED ASTAIRE GINGER ROGERS

Hirek az épülő országból

A Jewish Agency bevándorlási hivatalának számadatai szerint Palesztinába 1935 október hónapjában 5451 zsidó bevándorló érkezett Haifa és Jaffa kikötőin át. Nem ismeretes még azoknak a turistáknak a száma, akik vagy a szárazföldi határokon, vagy mint turisták érkeztek az országba s akik októberben engedélyt kaptak arra, hogy az országban maradjassanak. Az biztos, hogy a bevándorlók összszáma októberben legalább 5000—5700 volt.

Az 1935-ös év első tíz hónapjában 52 ezer 421 zsidó bevándorló érkezett az országba.

Az egész 1934-es évben 42.350 zsidó bevándorló érkezett, tehát az 1935-ös év első tíz hónapjában a tavalyi egész évvel szemben 1000 bevándorló többlet mutatkozik.

Az októberben bevándoroltak között 877 kapitalista van és 2616 olyan személy, akik a Jewish Agency certifikátja alapján jutottak az országba, 1482 olyan személy, akik palesztinai rokonok segítségével vándoroltak ki.

A lefolyt év első tíz hónapjában 8328 kapitalista érkezett. A csertifikáttal kivándorolt személyek száma erre az időre 23.546, a bevándorolt családtagok száma 1260, a bevándorolt diákok és diáklányok száma 1146. A különengedéllyel utazó zsidó rabbik, kultuszhivatalnokok s az azok családtagjainak száma 2218.

A haifai Histadrut kezdeményezésére a Kibbuz ha'Meuchad tagjaiból ötven személyből álló munkáscsoportot alakítottak, akik a haifai kikötőben teherhordó munkásokként fognak dolgozni. E csoport mellett a haifai kikötőben harminc másik zsi-

dó teherhordó is dolgozni kezdett, akik Lengyelországban eredetileg is teherhordók voltak.

Tel-Avivban most teszik meg az utolsó előkészületeket a tanács decemberben történő választásaihoz. Az előkészületekből arra lehet következtetni, hogy az ideai választások különösen élénkek lesznek. Előreláthatólag legalább tíz jelölő listát állítanak fel.

A jeruzsálemi rendőrszolgákban jelenleg 74 zsidó növendék tanul. E zsidó növendékeknek majdnem a fele a kibbucok és a kvucák tagja, akiket a rendőrségi ténykedésre külön mozgósítottak. A tanítás négytől hat hónapig tart. Az iskola abszolválása után minden növendék állást kap a palesztinai rendőrségen.

Az utolsó évig a zsidók száma ebben az iskolában nagyon csekély volt s ez odavezetett, hogy a zsidók percentaránya a palesztinai rendőrségben állandóan esett. A vezető zsidó intézmények az utolsó időben óriási erőfeszítéseket tettek arra nézve, hogy a zsidók számát a rendőrségben növeljék. Ez erőfeszítések eredményeképpen a rendőrszolgák növendékeinek hatvan százaléka zsidó. Ilyen módon a palesztinai biztonsági erők zsidó része emelkedni fog.

A kormány lázasan dolgozik az archeológiai muzeum megnyitása érdekében. Az óriási muzeum, melyet a Rockefeller eszközökből építettek fel, 150.000 fontba került. Most az itt felállítandó palesztinai régiségek elhelyezésével foglalkoznak. Mivel a palesztinai ásatások alkalmával kiásott tárgyak egy része Palesztinán kívül van, a muzeum most e tárgyak gondos másolatának elkészítésével foglalkozik.

Rockefeller tudvalevőleg 2.000.000 dollárt

Kényes arcbőrűek.

részére nélkülözhetetlen a krém szerű képező LETON-szappan, mert mosdás után olyan lesz az arc bőr, mint a legfinomabb krém használatánál.

A matt, leányos arc bőr megőrzésére használja a LETON-szappant az alább leírt módon:

Szabály: Estéként mossa arcát a LETON-szappan krém szerű habjával. E gyenge ható krémes habot hagyja arcán néhány sodpercig. Utána öblítse le bő melegvízzel, majd közvetlenül hidegvízzel. Ez az egész Másnap reggel friss, bársnyagosan üdén fogja a tükörben mosolyogva üdvözölni. A LETON-szappan hatását nagyszerűen fokozza az eredeti LETON arcej és LETON puder!

LETON SZAPPAN

Beszerezze az egész minden gyógyszerészetben, házi szertárban és drogériában, valamint a főraktárban: Parfumeria Royal Országhas Sas-passage.

ajándékozott a jeruzsálemi archeológiai muzeumnak. Ennek az összegnek felét az építkezésre és berendezésére fordítják, a másik felét pedig állandó alapot képez, mely kamataiból a folyó kiadásokat fedezik. A muzeum hivatalos megnyitása valószínűleg tavasszal történik meg.

A mezőgazdasági munkástelepek általános elő inventárnak közös vétele céljából alakított „Haboker” társaság Európában, Hollandiában ezer tehenet vásárolt. A tehenek első két transzportja máris Palesztinába indult.

A héber egyetem kancellárja, J. L. Magnes nyilatkozatában sikraszáll Palesztinában a szankciós politikából való kivétel érdekében. Ezt Magnes nemcsak azért tartja helyesnek, mert a szankciók által Palesztina belső békéje fenyegetve lenne, hanem azért is, mert az országban a zsidó és a világos hangja szót a világhoz. Ez az országból minden háborúhoz hasonló lekedtetet el kell távolítani.

Magnes azonkívül azt javasolja, hogy a palesztinai lakosság, mint az összes államok szent földjét vonják ki az esetleges háború operációkból. Palesztina örökös semleges mint a béke érdekében zsidó önzetlenség példája idővel hatni fog más országokra is.

A palesztinai zsidó ifjuság konferenciája november 15-én kezdődött el. A konferencia a nürnbergi zsidó heccek elleni tiltakozások megszervezését határozta el. Az ifjuság vezetők közül sokan felháborodásukat fejezték ki a német hatalmon levők barbár diktatóra ellen.

November 16-án egész Palesztinában tüntetéseket hívtak egybe, melyben tiltakozó felülvizsgálatok kellett volna benyújtani a nürnbergi törvények ellen. Jeruzsálemben nagy tüntetés készült el.

A palesztinai rendőrség azonban valamelyes hittel ellenes tüntetést betiltott; úgyhogy a tüntetések elmaradtak.

A palesztinai kormány nemrég rendelt ki, melynek értelmében tiltott fegyverviselésért a büntetést három évről hét évre emeli fel. Az új rendelet következményeként nemrég felfedezett jaffai fegyvercsempészek.

Tér és forma

Építőművészeti havilap, Remek házak, bútorevők, képek, eszmék, modern kivitelezések, stb. — Évi előfizetés 1122.— Egyes szám Lei 132.— Korábbi mutatószám 80 lej.

Lepage Cluj

Mi
Budapest
tem recto
tegnap le
zonytalan
ma tehát
sem a jog
Ez az
a kedélye
amelyek
nyuak vo
járata elő
sulni, tün
Mikor m
dörömböl
cióról az
got, ahon
tek ki, h
gyék. A z
kiáltozva
nult, majd
zeumkert
megkísérle
temre s t
Nagy v
Mikor I
ról, több
folyásokat
vargó el
a közgazd
bell halga
A műg
ban botrá
lenc és tiz
mintegy
tanteremr
akadályoz
szorok el
helyen bel
A zavar
kat követé
Egy I
Zsidó
tartani az
Az előad
szautasit
dését s ki
igazoltatás
táiták, me
egyetemi h
jának a ve
négy zs
Az egyikn
soktól, ugy
re az altis
tüntetők e
hogy itt is
rázdálkodt
resztény d
gők fellép
akadályozt
professzor
tanterembe
s a tanter
Még teg
madévesek
műhelygyl
toltak a te
eltávozását
sorfallat áll
kijötték, so
hogy
nem fog
Tudnivaló,
temen az e
adja rajzait
A rajzór
kot inzulár
ratóriumbar
a tegnap
Akémiai ó
gadott egy
A dák u
junk'uson,
mintegy ny
nyilván ver
A szorongá
erejét össze

Mi történik a budapesti főiskolákon

Súlyos verekedések a budapesti Műegyetemen és az Állatorvosi Főiskolán

Csoportosan vonulnak fel és vernek meg zsidó diákokat a tüntetők. Sósavas támadások és rombolások

ez azonban nem sikerült. A verekedők kinyitották az adjunktus laboratóriumának ajtaját és belétek rajta a félig ájult áldozatukat. A következő pillanatban üvegsörömpölés hallatszott, majd

fehér, ködszerű köhögőtető és könnyezettető füst töltötte be a laboratóriumot.

Az adjunktus azonnal kinyitotta az ablakot s mivel a laboratóriumban egyetlen üveg, vegyszerrel telt lombik el nem tört, megállapította, hogy a tüntetők sósavval telt palackokat hoztak magukkal s azokat bedobálták a laboratóriumba.

Az Állatorvosi Főiskolán

Ma délelőtt tíz órakor riasztó hírek érkeztek az állatorvosi főiskoláról. Mintegy

kétszáz főnyi tüntető csoport

közlekedett a Rottenbiller-uccai főiskola épületébe felé. A tüntetők behatoltak az épület kertjébe s ott órákig tartották megszállva a főiskola kertjét.

Az állatorvosi főiskola a történekről értesítette a rendőrséget, amely két riasztáson közel nyolcvan főnyi különítményei azonnal megjelent a helyszínen. A főiskola épület-tömbjét kordonnal vétek körül. A kertbe azonban nem tudtak behatolni, sőt a tüntetők a bejárat körül egy helyen vissza is szorították a rendőroket. Megkezdődött a hajtsza a zsidóvallású diákok után. Aki elfogták, azt megverték és kilétek a kapukon.

A forgalom a délelőtti folyamán a főiskola előtt többiben megbénult. A járókelők megbotránkozva néztek végig, hogy a főiskola vasrácsán túl ötvenes, hatvanas csoportok miként vetik rá magukat egy-egy menekülő zsidó diákra. A rendőrök a kerítésen kívül tehetetlenül néztek a diestelen jeleneteket. A főiskola altisztejei nem tudták féken tartani a megvadult tüntetőket. Több zsidó diákok

szorultak ki az épületből. Azokat, akik kisebb-nagyobb ütlegelések árán kijutottak az egyetem épületéből az uccára, a rendőrök vették oltalmukba, mert az egyetem épülete körül csoportosan cirkáltak a kinnrekedt tüntetők. A főiskola tanárai óráikat nem tudták megtartani. Többben közülük személyes oltalmuk alá vették az épületben szorult zsidó diákokat.

Hóman kultuszminiszter az egyetemi zavargásokról

Tekintettel arra, hogy az egyetemi diákzavargások ma délelőtt is folytatódtak, az egyetem ma délelőtt is folytatódott, a budapesti újságírók megkérdezték ebben tásügyi minisztert, aki a következőket jelentette ki:

— Az egyetemi hatóság saját hatáskörében kívánja a mozgalmat lecsillapítani, amelynek semmiféle reális indokát a diákság részéről felismerni nem lehet. Felfogásom szerint az egész mozgalmat zavarkeltésre törekvő elemek inscenirozzák és az igazi tanuló ifjuságnak semmi köze sincs ehez az okatlan megmozduláshoz. Amennyiben a rend pár napon belül nem áll teljesen helyre, kénytelen leszek a magam hatáskörében a legszigorubb intézkedéseket foganatosítani, amelyek sajnos, a tanuló ifjuságra nézve is súlyos következményekkel járhatnak. Amennyiben pedig ez a megmozdulás a rendbontás jelenségeit idézné elő, kénytelen leszek a rendőrségnek leghatásosab közbelépését is igénybe venni.

Diákünetetés Szegeden

Szeged, november 20. Ma délelőtt a szegedi egyetemen meglehetősen izgatott hangulat uralkodott és több helyen szóváltásra került a sor. Egy óra után egy 40-50 főnyi csoport, amely közt néhány tányérsapkás fiatalember is volt, felvonult a Délmagyarország Aradi-

A pénzügyminisztérium cáfolja, hogy a kormány az adófelemelésre gondolna

BUCURESTI, november 21. A Dimineata írja, hogy Victor Antonescu pénzügyminiszter kijelentette, hogy a kormány nem szándékszik felemelni az adókat. Sohasem állt oly távol tőlünk ez a gondolat, mint ma. Az a hír, hogy a fizetések utáni adóilletékeket akarjuk emelni, még inkább fantasztikus, amennyiben nem is gondolunk soha erre. A lap a fenti nyilatkozattal kapcsolatban megjegyzi, hogy különbséget fognak tenni a költségvetési szükségletek fedezéséhez szükséges adók emelése és a hadsereg felszerelése érdekében hozandó áldozatok között. Végül felvilágosítást kér a kormánytól a tisztázatlan kérdésre.

Nistor munkaügyi miniszter nyilatkozata új egységes munkakódex megalkotásáról

„Elődeim szociális jellegű törvényei ellentétben állanak a nemzetközi munkaügyi hivatal irányelveivel”

Bucuresti, november 21. Rövid idővel ezelőtt bucaresti jelentés alapján megemlékeztünk arról, hogy Nistor munkaügyi miniszter kívánsága alapján Román Valer államtitkár egységes munkakódexbe foglalja a most érvényben lévő iparpártolási, valamint az ipari és kereskedelmi képesítésről szóló és ezekkel harmonizáló egyéb törvényeket. Az akkor közölt híradás szerint az Ipartestületek megszűntetését is tervezik és azoknak vagyona a Munka-

marák tulajdonába megy át. Most azt jelentik a fővárosból, hogy Roman államtitkár törvényjavaslata már elkészült és holnap átküldik a törvényelő-készítő bizottsághoz, amelytől a parlament hez juttatják és a munkakódexel már legközelebb foglalkozik a képviselőház és a szenátus. A törvényjavaslatról Nistor munkaügyi miniszter a sajtó számára az alábbiakat mondta:

— Az előbbeni munkaügyi miniszterek

Lábszártörést szenvedett a lépcsőn

Amikor reuma miatt ebélt

Egy hölgy köszönőlevele Kruschenhez

„Két évvel ezelőtt” — írja egy hölgy — „lábamaim reuma kínozta és amikor egy nap a lépcsőn lefelé haladtam, jobblábam megbicsakolt, a lépcsőbe ütődött és alsó lábszárcsontom a térd alatt eltört. Kórházban voltam négy hónapig és amikor onnan kikerültem, valaki azt ajánlotta, hogy Kruschen sőt próbáljak meg. Megfogadtam a tanácsot és ma nyoma sincs a reumának. Nem nélkülöz-ném semmiért sem a napi Kruschen-adagomat, amelyet reggel szedek — fél teáskanálal meleg vízben — a kora reggeli csésze tea előtt. — Mrs. P. E.

Ha a vesék — a test szűrői — nem dolgoznak rendesen, bizonyos sósavas maradékok, ahelyett hogy eltávolítottatnának, behatolnak a vérkeringésbe és zavaró jelenségeket idéznek elő: néha reumát, máskor túlsúlyos fáradtságot.

Ilyenkor speciális vesehájtó szersze van szükség. Közönséges hashajtók nem felelnek meg a célnak. A tudomány mai állása szerint a Kruschen só egyike a legújabb hájtó, vagy vesetisztító szerekeknek, amely segíti a vesecellákra való közvetlen hatással kiválasztást, ami gyorsabb és kiadósabb „öblögető” hatás: vált ki és kimossa a veszedelmes felesleges sósavas termékeket.

A Kruschen sőt több mint 120 országban árulják drogériákban és gyógyszerárban nagyüvegenként 95, kisüvegenként 60 lejért kapható.

uccai kiadóhivatala elé, ahol hangos pufozással és zsidózással tüntetni kezdett.

A rendőrkapitányságról azonnal rendőrsztag sietett a Délmagyarország felé, mire azonban megérkeztek, a tüntetők a Délmagyarország hatalmas kirakatablakái közül négyet bezutak. A tüntetők azonnal eltávoztak és szétszóródtak. A rendőrségen készenléte helyezték az őrszemélyzetet.

a szociális jellegű törvények készítésénél elsőkorban nemzeti szükségletek kielégítéséről gondoskodtak és csak másodsorban vették figyelembe a genfi nemzetközi munkaügyi hivatal irányelveit, már pedig a többi államok az ilyen jellegű törvényeket a nemzetközi munkaügyi irányoknak is megfelelően alkotják meg. Ez az oka annak, hogy nálunk bizonyos szociális törvények ellentétben vannak egymással, holott a nemzeti és a nemzetközi irányokat jól össze kell egyeztetni. Ez most nálunk is megtörténik, mert a napokban készült munkakódexet ezeknek az elveknek alapján szerkesztettük meg. 1922-ben Marzescu volt igazságügyminiszter már meg akarta alkotni ezt a munkakódexet, de tervét nem vihette keresztül. Mi azonban megvalósítottuk.

— Hogy a munkaadók és alkalmazottak érdekei teljesen kielégítenek, véleményét kértünk mindkét csoporttól és ezek figyelembevételével készült a munkakódex.

Az iparpártolás irányelveit, a szakmunkások megfelelő kiképzését, tanonc otthonok, ipariskolák és továbbképző szakkurzusok megszervezését is tartalmazza a törvény, valamint gondoskodik a külföldre küldendő kisiparosok és szakalkalmazottak ösztöndíjairól is. Személyesen jártam be az ország különböző ipari vidékeit és közvetlen tapasztalat alapján készült a törvénytervezet, amelyben arról is vannak szakaszok, hogy minden külföldi állampolgárságra speciális munkás mellett két-három román munkás dolgozzon a szakma kitünő elsajátítása céljából — fejezte be nyilatkozatát Nistor miniszter.

— Véres összetűzés volt Mexikóban fasiszták és baloldaliak között. Mexikóból jelentik: Tegnapi súlyos összetűzés adódott a fasiszták és baloldali körök között. Öt ember meghalt, negyvenöt megsebesült. A kommunisták elhatározták, hogy nem engedik meg a fasiszták felvonulását a köztársaság évfordulója alkalmával. Ennek dacára 2000 fasiszta revolverrel a kezében, fel akart vonulni és így keletkezett az összecsapás.

SZINKOR MOZGÓ

CECIL B. DE MILLE

világfilmje:

DIADALMAS IFJUSÁG

Előadások kezdete: 3, 5, 7, 9 órakor. Helyárak: 15—22 lej.

Budapest, november 21. A tudomány egyetem rector magnificusa, mint ismeretes, a tegnap lefolyt egyetemi zavargások miatt bizonytalan időre becsukatta az egyetem kapuit, ma tehát sem a bölcsészeti, sem az orvosi, sem a jogi karon nem voltak előadások.

Ez az intelem úgy látszik nem hűtötte le a kedélyeket. Ma délelőtt ugyanis folytatódott a tüntetések, amelyek több helyen szokatlanul nagyarányúak voltak. A bölcsészeti egyetem bejárata előtt már délelőtt tíz órakor csoportosulni, tüntetni és zsidózni kezdtek a diákok. Mikor mintegy háromszáz főre szaporodtak, dörömbölni kezdtek a kapun. A demonstrációt azonnal értesítették a főkapitányságot, ahonnan rendőri készültséget vezényeltek ki, hogy a rendezavarásoknak elejét vegyék. A zavargók tömege ekkor énekelve és kiáltva az egyetem központi épülete elé vonult, majd onnan a Kaplony-uccán át a Múzeumkert felé. A zavargók egyik csoportja megkísérelt behatolni a közgazdasági egyetemre s többen be is jutottak.

Nagy verekedések a Műegyetemen

Mikor Dengl dékán értesült az eseményekről, több altiszttel személyesen járta végig a folyosókat, hogy azokat megtisztítsa a zavargó elemektől. Megállapítást nyert, hogy a közgazdasági egyetemre idegen fakultásbeli hallgatók jöttek zavarogni.

A műegyetemen már a kora reggeli órákban botrányos események játszódtak le. Kilencc és tíz óra körül mintegy kétszáz főből álló zavargó csoport tanteremről-tanteremre járva, igyekezett megakadályozni az előadásokat. Mivel a professzorok el voltak készülve a tüntetésre, sok helyen belülről elzárták az előadótermek ajtóit.

A zavargók zsidózva, kiabálva, gettópadokat követelve, sorra járták a tantermeket.

„Egy helyen a bezárt ajtó felétek.

— Zsidók ki, máskülönbben nem lehet megtartani az előadást — kiáltották be.

Az előadó professzorok a legélesebben viselkedésüket a tüntetők botrányos viselkedését s kiadták az utasítás: az altiszteknek az igazoltatásra. Órák végén több helyen inzultáltak, megugdosták s megverték a zsidó egyetemi hallgatókat. Welder professzor órájának a végén

négy zsidó egyetemi hallgatót súlyosan megverték.

Az egyiknek felrepedt a szája az ökölcsapásoktól, úgy, hogy arcát elborította a vér. Mire az altisztek védelmére sietettek volna, a tüntetők elrohantak. Megállapítást nyert, hogy itt is idegen fakultásbeli hallgatók garázdálkodtak. A legtöbb műegyetemista keresztény diák a legélesebben elítélte a zavargók fellépését s több helyen a közbelépésük akadályozta meg a verekedéseket. Romsay professzor, mikor a tüntetők bekopogták a tanterembe és belétek oda, kizavarta őket s a tantermet lezárta.

Sósavbombák

Még tegnap délután történt az első és határozatos rajzórán és Misángyi professzor műhelygyakorlatán, hogy a tüntetők behatoltak a terembe és követelték a zsidó diákok eltávolozását. Mintegy ötven-hatvan zavargó sorfalat állt az ajtónál s mikor a zsidó diákok kijöttek, sorra rugdalták őket, fenyegetözve, hogy

nem fogják őket többé a rajzóra beengedni.

Tudnivaló, hogy az a hallgató, aki a műegyetemen az előre meghatározott időben be nem adja rajzait, félévét elveszíti.

A rajzórák után ugyancsak több zsidó diákokat inzultáltak. A kémiai kvantitatív laboratóriumban

a tegnapi nap folyamán a zavargók sósavbombákat használtak.

Akémiai óra után három tüntető nyakonragadt egy zsidó diákok. Fojtogatni kezdték. A diák ugyanis be akarta jelenteni az adjunktuson, hogy a tanszék előadótermei előtt mintegy nyolcvan főnyi csoport áll, akik nyilván verekedést akarnak rendezni óra után. A szorongatott helyzetben lévő diák minden erejét összeszedve, próbálta lerázni támadóit.

SPORT

November 24-én Iasiban ülést tart a Romániai Makkabi Szervezet ekzekutívája

Cluj, november 21. (Az Uj Kelet tud.) A Romániai Makkabi Szervezet ekzekutívája, amely legutóbb a cernauti Makkabi 25 éves jubileumi ünnepségei alkalmával tartotta ülését, amelyen jelen volt dr. Lelewer, a Makkabi Világszervezet akkori elnöke is, november 24-én Iasiban újabb ülésre ül össze. Az értesítő meghívókat Weinberg-Verea, a romániai szervezet elnöke már kiküldte.

Az ekzekutív üléseinek napirendjén igen fontos kérdések szerepelnek. Mindenelőtt is az ekzekutív foglalkozni fog a brünni Makkabi Világkongresszus határozataival, különösen azokkal, amelyek a romániai zsidó sportegyesületek jövőbeni működésük szempontjából feltételül ismerniök kell. Napirenden szerepel továbbá az OETR-törvény nevezetesen, melyek azok a módosítók, amelyek alapján minden zsidó sportegyesület a román törvényesülési törvény paragrafusait a Makkabi program keretein belül alkalmazhatja. Tudni kell ugyanis, hogy az OETR programjának alkalmazása kötelező, ellenkező esetben a törvény értelmében bármely sportegyesület működési engedélye bevonható. Az ekzekutív üléseinek napirendjé a hacsara-aija kérdés, valamint több kisebb, de jelentős ügy alkotja. Erdély szempontjából a hacsara-aija kérdés is fontos, mert végül is az erdélyi Makkabi mozgalomból eredményes szellemi és fizikai neveléssel kikerült zsidó ifjaknak az erdélyi szervezet vezetősége módot kíván nyújtani a Palesztinában való letelepedésre.

Az ekzekutív ülésein, tekintet el a napirend fontosságára, minden bizonyon Erdély képviselője is jelen lesz annál is inkább, hogy az ekzekutívának két erdélyi tagja van.

Az ekzekutív ülése november 24-én, kedden reggel fél 10 órakor, a Makkabi Hakoah, Iasi helyiségében kezdődik.

Universitatea—AMTE Aradon

Cluj, november 21. (Az Uj Kelet tud.) Hivatalosan a Nemzeti Bajnokságban vasárnap az utolsó forduló játszott. A program szerinti mérkőzéseken kívül azonban még két mérkőzés van hátra, amelyeket a jövő vasárnap játszanak le. A Nemzeti Bajnokságban vasárnap a következő mérkőzések kerülnek eldöntésre:

Aradon Universitatea—AMTE.
Bucurestiben Unire Tricolor—CFR (szombaton) és Venus—Crisana.
Timisoaran Juventus—Ripensia.

A vasárnap cluji program

min. tegnapi számunkban már megírtuk, annak dacára, hogy nincs nemzetibajnoki mérkőzés, elég változatos. Az alkerületi programon kívül, amelynek során a kispályán: KAC—CFR, Haggibbor—Universitatea, Romania—Unirea és Reuniunea—KMSC ifjúsági bajnoki mérkőzések, valamint a nagypályán: 9 órakor Napoca—UEC, 11 órakor Reuniunea—Avram Iancu bajnoki mérkőzések, valamint 1 órakor a cluji divíziós csapatok tartalékjai A) és B) já szanak egymás ellen, délután 3 órakor a cluji district válogatot, amelyben a KAC és CFR játékosai is helyet foglalnak a Romania első csapatával játszik barátságos mérkőzést. Az alkerületi válogatot a következő összeállításban játszik:

Fabián CFR, Kizizi KAC—Vartan CFR, Fischer Haggibbor—Orosz CFR—Szilágyi CFR, Gező KAC—Iliesiu KMSC—Horváth KAC—Istvánffy Unirea—Bakos KMSC. Tartalékok: Njé és Krausz II Haggibbor, Krausz I és Bódi KAC, valamint Szilágyi Unirea.

Sigheten megrendezik Észak-Románia sakkbajnokságát. Tudósíónk jelenti: A sighthi Törökvs rendezésében december 14 és 15-én rendezik meg Észak-Románia sakkbajnokságát. A versenyen a nevezés díjtalan. Nevezni a Törökvs sportegyesületben, Sighet, lehet.

Az olimpiai karikák eredete. A szines karikás olimpiai zászló, amelyeket ma világszerte ismernek, Coubertin báró tervezte 1914-ben. A fehér alapon egymásba fonódó kék-fekete-sárga-zöld-piros gyűrű az olimpiai gondolatban egyesült öt földrészt jelképezik, de nem abban a széles körökben elterjedt téves értelemben, hogy a fekete gyűrű Afrikát, a sárga Ázsiát, a piros pedig Amerikát ábrázolná. Ezeket a színeket ugyanis azért választotta Coubertin báró, mivel belőlük az Olimpiáson résztvevő valamennyi nemzet lobogójának színeit össze lehet állítani.

Moti Spakov, Románia nehézsúlyú ökölvívó-bajnoka, Rotterdamban pontozással vereséget szenvedett a holland De Boer-től.

KÖZGAZDASÁG

Az iparkamarák maguknak követelik a vásártartási jogot

Cluj, november 21. (Az Uj Kelet tud.) A cluji kereskedelmi és iparkamara törvényes rendelkezésre hivatkozva, korábban kérte a kereskedelmi kormánytól, hogy a kerületéhez tartozó megyékben a vásártartási jogot a kamara számára ismerjék el és azt a kamara hatáskörébe utalják át. A kérés mindmáig nem nyert gyakorlati elintéztést, minthogy ez ellen az érdekelt községek már költségvetéseik egyensulya érdekében is tiltakoztak.

A kamara most újabb felterjesztéssel fordult a kormányhoz, amelyben a vásártartási jogokat az általa kiválasztott tíz helységre

próbaképpen való átadását kéri. Amennyiben a felterjesztés eredménnyel fog járni, a kamara a szóbanforgó városokban és községekben bizonyos felelőségeket kell beállítani, így mázsálót, a gabona minőségének és súlyának megállapítására szolgáló készülékeket, stb. Ezeknek a szolgáltatásoknak az ellenében a kamara a vásárokon kötött üzletkötési kamrai bélyegeket fog alkalmazni.

Amennyiben a cluji kamara akciója eredménnyel jár, azt előreláthatólag a többi kamara is követni fogják.

GAZDASÁGI TANÁCSADÓ

„Tőkekamatadó” jellegre. Ami a tőkekamatadó illeti, ha a hitelező követelése kereskedelmi jellegű, az egyenesadó örvény értelmében ennek kamatai nem esnek tőkekamatadófizetési kötelezettség alá, mivel a hitelező kamatjövödelme ily esetekben kereskedelmi jövedelem és mint ilyen lesz megadóztatva. Amennyiben a hitelező követelését az adós ingatlanára bekebelezeti vagy előjegyezti, a követelés elveszi kereskedelmi jellegét, civilis jellegű nyer és mint ilyen tőkekamatadó alá esik még akkor is, ha az adós nem fizet tartozása után kamatot. Ez utóbb esetben a minimális 5 százalékos után kell a tőkekamatadót fizetni. Minthogy jelen esetben a zálogjogi előjegyzés csak ideiglenes hatályú volt és röviddel rá törleszi nyugtát kapott, ennek igazolnia kell, hogy mennyi ideig állt fenn a tartozás. A tőkekamatadó mindig a hitelezőt terheli és a törvény szigorúan megtiltja, hogy ennek terhét a hitelező az adóra háríthassa át. Ugyanakkor azonban az adós köteleességét teszi a törvény, hogy a tőkekamatadót hitelezőtől levonja és azt helyette befizesse. Ennek tehát jogában áll a tőkekamatadó összegét hitelezőtől utólagosan is követelni és amennyiben ezt megteríteni nem hajlandó, annak behajtására peres eljárást indítani. Ami a házádo kérdését illeti ön nem írta meg az ügyet elég érthetően. Így például nem látjuk világosan, hogy miképpen jegyezethette elő a kincstár az ön kereskedelmi adóhatárlékát arra az ingatlanra, amelyik nem az ön, hanem a gyermekei tulajdonát képezi? Ezen előjegyzés ellen annak idején a gyermekeknek tiltakozniok kellett volna. Nem-e az történt, hogy ön akkor iratta át az ingatlant gyermekei nevére, amikor az előjegyzés már megtörtént? Ha nem, akkor önnek, illetve gyermekeinek még most is jogában áll a kereskedelmi adónak, mint idegen tartozásnak törlesztést kérni. A házádo egyébként igenis kiváltható a kereskedelmi adótlól még akkor is, ha az ingatlan az ön nevére szerepel, mivel a házádo a többi ingatlant terhelő tartozások között elsőbbsége van, míg a kereskedelmi adó ezt a privilégiumot nem élvezzi.

„Sürgős” jellegre. Nem tudunk önnek más tanácsot adni, min hogy próbálja meg a kérdést bizonyos áldozatok árán kerülni uton elintézni. A szóbanforgó lap helyesen írta amit írt.

Árlejtések

November 26-án Budila, brasovmezei község hivatalos helyiségében árlejtést tartanak 4171 köbméter épületfa eladása céljából. — November 26-án a lugoji X. kerületi erdőgazgatóságnál árlejtést tartanak értékesítik a carasmegyei Berzanca község tulajdonát képező 4765 méter tölgyfa mennyiséget. — Ugyanott árlejtést tartanak értékesítik a Barzanca község Sislov erdőrezsében levő kitermelt 3622 és 1724 köbméter tűzifaanyagot. — November 28-án a ciucmezei Lunca de Jos község hivatalos helyiségében árlejtést tartanak 2441 és 98 köbméter fa értékesítése céljából. — November 28-án a muresmezei Urusul község hivatalos helyiségében árlejtést tartanak 145 darab tölgyfa eladása céljából. — November 26-án a somesmezei Top község hivatalos helyiségében árlejtést tartanak a vadászati jog három évi bérbeadása céljából. — November 28-án a severinmezei Sámarghita község hivatalos helyiségében árlejtést tartanak a községi iskola építési munkálatainak vállalatba adása érdekében. Előirányzat 637 ezer 457 lej. — November

26-ikán a timistorontalmegyei Pádureni mén-telep gazdasági hivatalánál árlejtést tartanak a következők beszerzésére: 290 ezer kgr. zab, 360 ezer kgr. szalma, és 100 ezer kgr. széna beszerzése céljából. — November 28-án a násáudmezei Mureseni-Bárgáuluii községében árlejtést tartanak 92.98 hektár erdőterület kitermelése céljából. — November 27-én az aradmezei prefekturán árlejtést tartanak adják vállalatba három évi időtartamra a megyei utak kavicsszállítását. — November 25-én a lugoji villamosüzem igazgatóságánál árlejtést tartanak 270 ezer kgr. motorina és 2500 kgr. Diesel-olaj beszerzése céljából. — November 30-án a bistrítai városházán árlejtést tartanak adják bérbe a városi vadászati jogot. — December 3-án a közmunkaügyi miniszteriumban Bucurestiben árlejtést tartanak adják koncesszióba a Baciu M.—Grosi—Dumbavita—Cărbunari—Schwerfelbad—Reronte—Copalnic—Mănăstur—Rusur—Târgu-Lapusului útvonalon történő autóbussz személyszállítást. — November 26-án a gheorgheni városházán árlejtést tartanak értékesítnek 2580 darab élőfát. — December 11-én a târgumuresi városházán árlejtést tartanak értékesítik a városi gázgyár berendezését. — December 10-én a salontai városházán árlejtést tartanak 2000 darab uccaköveztést szolgáló betonkocka beszerzése érdekében. — December 16-án a timistorontalmegyei Ghier község hivatalos helyiségében árlejtést tartanak adják bérbe a vadászati jogot. — November 25-én a cluji kerületi erdőgazgatóságnál árlejtést tartanak a clujmezei Aschleul Mic-i görög katolikus egyház tulajdonát képező 2191 méter tölgyfa értékesítése tárgyában. — November 29-én a X. kerületi erdőgazgatóságnál Lugojon árlejtést tartanak 26 ezer méter tűzifa eladása céljából. — December 12-én a hadügyminiszteriumban Bucurestiben árlejtést tartanak adják vállalatba a Băile Herculanen építendő tisztiszanatórium építési munkálatait. — December 14-én a CFR brasovi üzletvezetőségénél árlejtést tartanak 360 méter cserfa és ugyan-csak 360 méter fenyőfadeszka beszerzése tárgyában. — December 2-án a brasovmezei Baciu község hivatalos helyiségében árlejtést tartanak a községi erdő kiszáradt fáinak értékesítése céljából. — December 18-án a clujmezei Cojocna község hivatalos helyiségében árlejtést tartanak a község tulajdonát képező 464 köbméter fa értékesítése céljából. — November 29-én a násáudmezei Sad község hivatalos helyiségében árlejtést tartanak a község tulajdonát képező háromköves malom bérbeadása érdekében. — December 2-án a ciucmezei Lunca de Sus község hivatalos helyiségében árlejtést tartanak 11,985 darab élőfa eladása céljából. — November 30-án a timistorontali városházán árlejtést tartanak 2 darab autókocs beszerzése céljából. — December elsőjén a fágárasmezei Venezia de Jos község hivatalos helyiségében árlejtést tartanak 879 darab élőfa eladása céljából. — November 25-én az albamezei Planul de Jos község hivatalos helyiségében árlejtést tartanak értékesítnek 14,167 szál bukkfát. — December 9-én a ciucmezei Bicaz község hivatalos helyiségében árlejtést tartanak 4464 darab élőfa értékesítése tárgyában. — December 5-én a satmari városházán árlejtést tartanak 300 vagon tűzifa beszerzése céljából. — November 26-án a treisceanumegyei Catalin község hivatalos helyiségében árlejtést tartanak 3641 köbméter tűzifa eladása céljából. — December 10-én a salontai városházán árlejtést tartanak 190 darab hízlat juh értékesítése céljából.

HIRDESSEN AZ UJ KELETBEN HIRDETÉS AZ ÜZLET LEIK:

A kitünő A DOLF TEFFNER

vezetése alatt álló zsidó operett-társulat, élén

SIDY THAL

hirneves művésznővel, aki 120 előadásra jártott Bucurestiben, páratlanul nagy sikerrel, mellett, erdélyi turnéra indul a következő negysikerű operettekkel:

„Az utolsó tánc”

„Önagysága karriert csinál”

„Urke Nahalnik”

Ártatlan?

Kitünő rendezés — Káprázatos táncok — Elsőrendű zenekar

Rendező: B. Rintzler Karmester: M. Kreisler

Az erdélyi turné sorrendje:

ORADEA-MARE	November 23 este November 24 délután November 24 este November 25 este
ARAD	November 26 este November 27 este November 28 este
TIMISOARA	November 30 este December 1 délután December 1 este December 2 este
LUGOJ	December 3 este
DEVA	December 4 este
ALBA-IULIA	December 5 este
CLUJ	December 7 este December 8 délután December 8 este
TARGU-MURES	December 9 este December 10 este
REGHIN	December 11 este
GHEORGHENI	December 12 este bucsu Erdélytől

Fenti előadásokra jegyek kaphatók minden városban a színházi ügynökségeknél.

SCHNIRER 1936

Med. Index 2 kötet 800 lap 230 lej. Wiener Med. Kalender 140 lej. Schnirer: Taschenbuch d. Therapie 2 kötet 230 lej LEPAGE-nál Cluj Postán üdvétellel. — Kérje az új orvoskönyvek ingyen jegyzékét.

A jobboldali blokk: a legszámosabb ellenzéki párt a parlamentben

Ezen a címen a jobboldal magának vindikálja a kormányutódlást. A kormány nem állít ellenjelöltet a jobboldali blokk jelölteivel szemben

Bucuresti, november 21. (Az Uj Kelet tud.) A Vaida-Goga megállapodás részletei mindig nem kerültek nyilvánosságra. A két politikai találkozója lezajlott és egyelőre csak annyi ismeretes erről, hogy a tárgyalások több óra hosszat tartottak. Az kétségtelennek látszik, hogy a jobboldali parlamenti blokk megalakultnak tekinthető, ez a blokk a kormány után a legerősebb parlamenti csoport fölött rendelkezik, miután a cuzisták, gogisták és vaidisták összesen 31 képviselővel és szeméttel szerepelnek, míg a national caranista pártnak, amely eddig a parlamentben legjobban képviselt ellenzéki frakció volt, csak 27 képviselője van.

A jobboldallal szimpátiázó lapok természetesen sorsdöntő jelentőséget tulajdonítanak a Vaida-Goga-Cuza koalíció létrejöttének. A Nationalul Nou című lap, amely a kormányon belül működő és Tatarscuhoz igen közel álló H. csoport hivatalos organuma, mai számában feltűnő helyen és formában foglaltja meg, hogy a jobboldali blokk fogja mátol fogva a parlamentben őfelsége ellenzékét képviselni. A lap szerint II. Károly király uralkodása alatt az összes kormányok azon iratlan alkotmányos elv alapján jöttek létre, amely szerint a kormányutódlás a parlamentben legjobban képviselt ellenzéki frakciónak illeti meg. Az uralkodó e tekintetben szaktit a Ferdinand király által bevezetett uzussal, aki a parlamenti erőviszonyok figyelembe vétele nélkül nevezte ki kormányait. Egyetlen egy eltérés történt ezen elv alól, midőn a Iorga-Argetoianu kormányt hívta hatalomra az uralkodó, bár sem egyik, sem másik politikus nem rendelkezett számbavehető parlamenti frakcióval. Ez az eltérés is látszólagos csupán, mert Iorga kinevezésére csak akkor került sor, midőn az uralkodó határozottan tudta, hogy az új kormányt a választásokon a parlament legerősebb ellenzéki frakciója: a liberálistárat támogatni fogja.

A Goga-Vaida megegyezés eredményeképpen a legközelebbi részleges választásokon a jobboldali blokk frakciói egy-egy jelöltet fognak mindenütt állítani. Az Erdélyben üresedésben lévő mandátumokat a vaidisták vindikálják maguknak és ennek megfelelően Hunedoara megyében Vlad Aurel, Arad megyében pedig Hatiegan Emil, vagy Voicu Nitescu lépnek fel. Menedinti megyében Tilica Burileanu volt bankkormányzót jelöli a jobboldali frakció, míg Suceavaban C. Tomescu egyetemi tanár, cuzista vezető lesz a blokk jelöltje. A Curenutul értesülése szerint a kormány nem fog ezekben a megyékben ellenjelöltet állítani, sőt egyes verziók szerint liberális párti korifeusok közölték a jobboldali blokk vezetőivel, hogy a kormány titokban támogatni fogja jelöltjeiket.

A national caranista pártot természetesen kinosan érinti a kormány ez a magatartása, melyet az Adevurul mai számában Blumenfeld dr. éles kritika tárgyává tesz. Rámutat többek között arra, hogy nagy erőfeszítésekre volt szükség ahhoz, amíg a külpolitikai orientáció kérdésében sikerült Vaida és a keresztény nemzeti párt között megállapodást létrehozni. Feltétlenül nyitva marad a kérdés, hogy Curza professor lemond-e tagadó álláspontról, amelyet a Népszövetséggel szemben úgy a parlament szószékén, mint a sajtóban képvisel? És vajjon lemond-e arról a követeléséről, hogy Romániának Németországgal kell szövetségnie a külpolitikában. Jobboldali körökben azt hiszik, hogy a Vaida-Goga-Cuza megállapodás meg fog

könnyíteni bizonyos kormánykombinációkat, amelyeknek alapját a szélső jobboldali szervezetek képeznek. Erről azonban nem igen lehet szó. Ugy látszik egyesek következetesen elfelejtik, hogy szerződések és elvi kijelentéseknek az értékét elsősorban azok a személyek határozzák meg, akik a szerződéseket aláírják, vagy a kijelentéseket teszik. A háboru óta különösképpen személyekhez van kötve a bizalom, amelyet bizonyos rendszerrel, vagy felfogással szemben tanúsítanak. A Iorga-Argetoianu kormány alatt a külföld hangsúlyozottan tartozkodó volt az országgal szemben, holott komoly formában nem lehetett volna kétségbe vonni Iorga és Argetoianu baráti érzelmeit Románia szövetségeseivel szemben. Feltételezhető ilyen körülmények között, hogy egyszerű kijelentésekkel eloszlatható lesz az a bizalmatlanság, amelyet egyesek következetes magatartása teremtett a szövetségesek körében?

A Tatarscu-kormány időközben folytatja a jobboldali erők felerősítésére irányuló munkáját, amely egyre veszélyesebb atmoszférát teremt. Különböző események amelyek vasárnap Praha megyében játszódtak le, nyilvánvalóvá teszik, hogy mily kevésbé volt őszinte Incullet legutóbbi körrendelete. Tegnap reggel pedig a Cizmigiuban ismét elkezdődtek a verekedések, anélkül, hogy a hatóságok a kellő energiával léptek volna fel. A rend pártjai pedig télenül nézik mindezt. Averescu marsall, George Bratianu, Iunian és a national caranisták nemcsak a kormány ellen, hanem egymás ellen is hadakoznak. E politika szomorú következményeit elsősorban az ország fogja megérezni.

A kormány úgy tesz, mintha békés légkört akarna teremteni a nemzeti parasztpárttal szemben. A miniszterelnöknek a parlamentben tanusított viselkedése azonban nem elegendő. Az egész országban foganatosított kormányzati intézkedések bizonyítják a kormány idevonatkozó intencióit, már pedig ezek az intézkedések, mintha inkább arra törekednének, hogy egyre több akadályt gördítsenek a national caranista párt útjába. Ilyen körülmények között a kormány és a national caranista párt közötti béke nehezen lesz megvalósítható, ha pedig harcra kerülne sor, ugy ebből elsősorban azok fognak hasznot húzni, akik pillanatnyilag Incullet „rendpolitikájának“ védelme alatt állanak. A liberális párt egyes vezetői elfelejtik, hogy a jelenleg érvényben lévő politikai rendszert, amelynek alapelve a szabadságjogok biztosítása, a liberális párt teremtette meg az országban és elfelejtik, hogy milyen sors várt más országokban azokra, akik kétes manőverekkel operáltak ahelyett, hogy világos és egyenes vonalú politikát követtek volna.

— A Matin élesen támadja a francia kommunistákat. Párizsból jelentik: A Matin élesen támadja a francia kommunistákat amiatt, hogy Moszkvából fogadnak el irányítást és pénzügyi támogatást. Laval azért szállta a szemükben, mert nekik nem elég messzemenő az orosz-francia szerződés.

— György görög király Rómába érkezett. Rómából jelentik: György görög király udvari vonaton megérkezett az olasz fővárosba. A pályaudvaron szuverénnek kijáró ünnepséggel fogadták. György görög király látogatást tett Victor Emanuel olasz királynál, aki ebéden látta vendégül. Párizsi politikai körökben nagy érdeklődéssel tekintenek György görög király és Mussolini várható tárgyalásai elé, amelyek szintén hozzájárulhatnak a Földközi-tengeri helyzet tisztázásához.

Jeruzsálemtől 70 kilométernyire elfogták az Aincharodi zsidó rendőr meggyilkolásával gyanúsított rablóbanda tagjait

Jeruzsálem, november 21. Röviden jelentette az Uj Kelet, hogy Ain Charod mellett egy zsidó rendőr holttestét találták meg. A rendőrség nyomban nagyarányu vizsgálatot indított a tettesek felderítésére. A nyomozással kapcsolatban tegnap a rendőrség a fővárostól 70 kilométernyire északra levő Jeninben

rablóbandát fogott el, amelynek tagjait a zsidó rendőr meggyilkolásával gyanúsítják. A banditák fegyvertülzettel fogadták a rendőroket, akik gépfegyverrel válaszoltak. Öt bandita és egy angol rendőr meghalt. Öt rabló megadta magát, egy rendőr súlyosan megebesült.

Az angol bányamunkásság tulnyomó többsége az általános bányászsztrájk mellett adta le szavazatát

Lehet, hogy közvetlenül karácsony előtt tör ki a sztrájk

London, november 21. A bányamunkásszervezet végrehajtó bizottsága ülést tartott, amelyen ismertették a tervezett általános angol bányászsztrájk ügyében megtartott szavazás eredményét. 409 ezer szavazat esett a sztrájk mellett s csak 29 ezer ellene. Az általános munkabeszűntetés előtt a szervezet vezetősége még érintkezést keres hivatalos

tényezőkkal. A bérköveteléseket a munkaadók eddig elutasították. Ez a közeljövőben várható általános sztrájk oka. Ugy hírlik, hogy meg nem egyezés esetén az általános sztrájk közvetlen karácsony előtt, esetleg néhány nappal az ünnepek után kezdődik meg.

Négyszázötvenmillió lejért három új hajót vásárol a kormány a constanta—haifai vonalra

Franasovici közlekedésügyi miniszter a devizakereskedelem szabadsága mellett

Bucuresti, november 21. A Lupta munkatársa beszélgetést folytatott Richard Franasovici közlekedésügyi miniszterrel, akitől többek között megkérdezte: miért járul hozzá a kormány ahhoz, hogy a SMR régi és kikopott hajókat járasson a constanta—haifai vonalon, amely a Földközi tenger legforgalmasabb tengeri utvonala. Az újságíró elmondotta, hogy a Dacia rövid egymásutánban másodsor szzenved tengelytörést. Miután a hajó kapitánya elsőrangú szakember, a hiba csak a hajó elavult gépezetében kereshető.

román hajózás mindinkább háttérbe szoruljon megfelelő hajózási anyag hiányában.

A közlekedésügyi miniszter válaszában kijelentette, hogy programjába vette a román kereskedelmi hajózás sürgős fel-frissítését. Mindenekelőtt is két luxus- és egy teherhajóra van sürgősen szükség. Az még sem lehetséges, hogy Lengyelország a Polonia mellett még egy ócenánjárót is beállított erre a vonalra és palesztinai lo-bogó alatt futó hajók szerezenek maguknak elsőbbséget a Földközi tengeren és a

Tatarscu miniszterelnökkel és Antonescu pénzügyminiszterrel többször tárgyaltam erről a kérdéstről. Oda fogok hatni, hogy a világ ismertebb hajóépítő társaságai a legrövidebb időn belül tegyenek ajánlatot két személyszállító és egy teherhajó szállítására vonatkozólag. Hozzávetőleges számítások szerint 450 millióba kerülne a három hajó. Öt éves fizetési terminus mellett évenként százmillió lejt kellene erre a célra fordítani. Már pedig mit számít százmillió lej a román állam számára, a teljesítendő nagy feladathoz viszonyítva.

A közlekedésügyi miniszter kijelentette végül, hogy ami a kormány külkereskedelmi és devizapolitikáját illeti, a maga részéről a devizakereskedelem teljes szabadságának a hive és feltétlenül támogatja Costinescu dr. idevonatkozó javaslatait.

A jubileumi Keren Hajjeszód kampány Erdélyben

Max Ritter von Anhauch Clujon

Amint már jelentettük, Max Ritter von Anhauch, a bucovinai Keren Hajjeszód elnöke és a Jewish Agency Counciljának tagja november 12-14-én az erdélyi Keren Hajjeszód kuratórium meghívására Clujra érkezett, hogy résztvegyen a Keren Hajjeszód jubileumi akciójának beindításán.

A bucovinai zsidóságnak az országon túl is nagy hírnévnek örvendő vezetőjét az állomásnál a cluji zsidóság reprezentánsai fogadták. November 12-én, kedden este a B. B. páholy rendezett nagyszabású összejövetelt az illusztris vendég tiszteletére, aki általános érdeklődést kiváltó előadásban ismertette a Palesztina-országépítés és a Keren Hajjeszód nagy jelentőségét és legutóbbi erejiszraeli látogatásának tapasztalatait. Az osztatlan tetszéssel fogadott előadás után lovag Anhauch az új KH-akcióban való részvétel érdekében folytatott beható tanácskozásokat.

November 13-án a Wizo vezetősége tisztelgő látogatást tett a cluji zsidóság kitűnő vendégénél és hatalmas világcskrot nyújtott át neki.

November 14-én lovag Anhauch a dr Fischer Józsefnél rendezet Wizo-tea keretében adta vissza az előző napi látogatást és tartott rendkívül érdekes és szép Palesztina-előadást a nagyszabású összejűlt hölgyek előtt.

A cernauti Keren Hajjeszód elnökének látogatása kitűnő bevezetőül szolgál a cluji KH-kampány beindításához.

Moritz Geiger, a KH jeruzsálemi direktóriumának delegátusa és Vermes Ernő, a E. Zs. N. Sz. elnöke Clujon

A cluji jubileumi KH-kampány hivatalos beindítására november 24-én, vasárnap este kerül sor az Iparkamara dísztermében megtartandó nagyszabású miting keretében.

A mitingen a KH országos kuratóriumának képviselőjében Vermes Ernő, az EZsNSZ el-

nöke is résztvesz, hogy ezáltal is kihangsúlyozódjék a jubileumi akció nagy jelentősége és fontossága. A mitingen rajta kívül felszólalnak a cluji cionista és nemicionista zsidó élet vezetői is.

Moritz Geiger, a KH jeruzsálemi direktóriumának képviselőjében részletes referátumot tart, mely a miting közönségének áttekinthető képet fog nyújtani a zsidóság és a cionista mozgalom aktuális problémáiról.

A miting iránt Clujon általános érdeklődés nyilvánul meg.

SZÍNHÁZ-FILM MŰVÉSZET

ROMAN OPERA MUSORA

Pénteken, november 22-én: Lohengrin.

Szombaton, november 23-án iskolai matiné: Vig özvegy.

Vasárnap, november 24-én délelőtt 11 órakor: A Gh. Dima Filharmónikus Társaság szimfónikus hangversenye Edmondo de Vecchi karmester vezetésével.

Vasárnap, november 24-én este: Vig özvegy. Hétfőn, november 25-én: Aida.

ROYAL MOZGÓ MUSORA:

Ma, pénteken szenzációs premier. Az első szovjetdráma: A vihar. A szovjet filmtechnikájának, új utjainak, meglátásának első teljes kivágás nélküli dokumentuma. A legnagyobb siker.

EDISON MOZGÓ MUSORA:

Ilyen műsor még sohasem volt! Három film: I. Színes fényol. Greta Garbo, Warner

Moritz GeigerMediason

M. Geiger erdélyi előadó körútja keretében november 10-én látogatta meg Medias városát, ahol a helyi csoport által megrendezett előadásban tartott általános érdeklődéssel fogadott előadást.

Az előadást követő napon a főiroda delegátusa, Spitz Rubens mediási KH-biztos kíséretében lefolytatta az akciót, melynek eredménye minden várakozást felülmúlt. Ugy a múlt évi jegyzési eredményt, mint az akció alkalmával készpénzben befolyt eredményt sikerült jelentékenyen túlszárnyalni. Az akció szép eredménye elsősorban Spitz Rubens kitűnő és lelkiismeretes közreműködésének köszönhető.

Az eddig lefolytatott akciók és elsősorban Medias eredménye reményt nyújt arra, hogy a KH jubileumi kampánya egész Erdélyben rekorderedményt fog produkálni.

Oland. II. Le az álarccal. Harry Piel. III. Micki Maus. Helyárak: 9 és 13 lej. Kezdet: 3, 6, 9 órakor.

MUNKAS-MOZGÓ MUSORA:

Szerdán, csütörtökön, pénteken és szombaton 6 és 9 órakor dupla műsor: I. A levegő ördögei. Bátorság, merészség, cselekmény ez a film. Főszereplők: James Gagney, Pat O'Brien és Margaret Lindsay. II. Egy borzalmas éjszaka. Főszereplők: Boris Karloff és Gloria Stuart. Helyárak: 10 és 12+3 lej.

Tüchtiger Faerbereileiter

für Tuchfabrik firm im Färben von Wolle, Halbwole und Baumwolle, in Stück, Strang und losem Material, zu sofortigen Eintritt gesucht. Nur erfahrene, verlässliche, sesshafte Kräfte offerieren ausführlich unter „Fleissig“ an die Adm. d. Bl.

APRÓ HÍRDEZÉS

Egyszeri közlésre egy szö 2 lej, vastagabb betűvel 4 lej. Legkisebb apróhirdetés 20 lej. Álláskeresőknek 30 százalékos kedvezmény. Apróhirdetések díja előre fizetendő. Jellegű levelet csak úgy továbbítunk, ha portóbélyeg mellékelve van.

Hölgyek! Urak! Aki jól akar férjhezmenni vagy igényelnek megfelelően akar nőülenni, vegye meg bármelyik dohánytőzsdében az Economist közgazdasági és házaassági lapot s célját hamar elér. Kiadóhivatal Cluj, Str. Basarabia 1.

Keményítőgyár vidéki városban aktív társat keres 150.000 lejrel. Pénz csak nyereséghez kell. Magas rentabilitás! Erdélyben „Keményítőgyár“ jellegre a kiadóban.

Vasszakmában képezte jó detailista segédkeresek. Wilhelm Naftali Blaj.

Mindenes megbízható nőt keres vidéki vosházaspár. Cimeket a kiadóba.

100.000 lej készpénzzel és kereskedelmi gyakorlattal rendelkező autorizált könyvelő, volt szeszfőző, állást vagy más szerény elhelyezkedést keres, vidéken is. Megkereséseket „Biztos“ jellegre a kiadóba kérek, ahol címet is közlik.

Festékszakmában jártas kereskedőségét alkalmazást nyerhet Rados & Co., Cluj.

28 éves, jól szituált kereskedő nőülne, esetleg benősülne. Részletes levelet „Ideális“ jellegre a kiadóhivatal továbbít. Közvetítő nem érdekelnek.

ארטה כשר
cukrász, eljegyzésekre, esküvőkre s egyéb alkalmakra rendeléseket a legszebb kivitelben, jutányosan készít, Adler, Str. Dubăilor 8.

SCHERG

megint a legujabb és legszebb őszi különlegességeket hozza

férfiöltöny, ultiater és télikabát, valamint nőikabát és ruhaszövetekben

Plaidek, takarók, szőnyegek

Gyári lerakat: Cluj, Piața Unirii 22.

HIREK

— **Tatarescu királyi kihallgatáson.** Bucarestből jelentik: Az uralkodó tegnap hosszas kihallgatáson fogadta Tatarescut. A miniszterelnök beszámolt a napirenden levő politikai eseményekről. A délután folyamán Tatarescu lakásán Inculc, dr. Angheliescu, Valer Pop, Paul Angheliescu tábornok, N. N. Savaeanu és Eugen Titeanu fontos értekezletet tartottak.

— **Vihar a Fekete tengeren.** Constantáról jelentik: A Fekete tengeren és partjain két napja szokatlanul erős vihar dül, amely teljesen lehetetlenné teszi a hajózást. A kikötőt két napja egyetlen hajó sem hagyta el. A Principesa Maria, dacára a viharoknak, holnap érkezik Isztambul felől.

— **Két bírót függeszteti fel az igazságügy-miniszter.** Bucarestből jelentik: A Tempo híradása szerint az igazságügyminiszterium felfüggesztette szolgálatából Traian Manolescut, a carasi törvényszék és Aurel Barbulescu, a simleusilvaniei vegyesbíró tanácsosait. Elsőt 6 hónapra, utóbbit 1 hónapra.

— **Tovább tart a havazás.** Bucarestből jelentik: Az egész országból havazást jelentenek, sőt egyes helyeken már hóviharak dülnek. A Dunán egyelőre rendesen folyik a hajóközlekedés.

— **Egy falu lakosait megmérgezte a veszett disznó husa.** Bucarestből jelentik: Több magurai lakos egy veszett disznó husából evett. Elena Popa asszony és anyja meghaltak, több más lakost a Pasteur-intézetbe szállították.

— **Antonescu elhalasztotta párizsi útját.** Bucarestből jelentik: Victor Antonescu egyelőre elhalasztotta Párizsba való utazását, amíg a folyamatban levő tárgyalások egyes vitás pontjai tisztázást nem nyernek.

— **Agyvértedülés, szívszorogás, nehéz légzés, félelemérzet, idegesség, fejfájás, lehangoltság, álmatlanság, gyengeségi állapotok, munkaképtelenség a rendkívül enyhén ható természetes „Ferenc József” keserűvíz használata által igen sokszor gyorsan megszűnethetők.** Az orvosok ajánlják.

— **Elherdálta örökségét és agyonlőtte magát a bucaresti milliommosfiu.** Bucarestből jelentik: Az Union szálloda egyik szobájában tegnap agyonlőtte magát Gh. Guy-Aslan, annak az Aslanéknak fia, akit ezelőtt három évvel kirabolt és meggyilkolt Tata Mosu, az ismert bandita. A fiatal Aslan néhány év alatt eltékozolta anyja vagyonát és az utóbbi napokban már teljesen pénz nélkül állt. A morfinista fiatalember hátrahagyott levelében nyomorával indokolja tetteit.

Gesucht BETRIEBSLEITER

perfecter Manipulant, firm in Wolle, Halbwohle, Vigogne, im ganzen Gang des Betriebes einer Tuchfabrik, vom Reisen bis zur Appretur bestens zu Hause, in der Dessina/ur von Streich- und Kammgarnen auf richtiger Höhe, guter Wirt und Kalkulant.

Nur absolut erstklassige, verlässliche, seshafte Kräfte offerieren unter Angabe I-a Referenzen und Gehaltsansprüchen, sowie Beischluss von ausführlichen curriculum vitae. Zeugnisabschriften und Lichtbild, unter „TUCHFABRIK PROVINZ“ an die Adm. d. Bl.

— **Tovább dühög a vihar a Fekete tengeren.** Odesszából jelentik: A Fekete-tengeren tovább dühög a vihar, amit rendkívül erős északról szél súlyosbít. A Nereide görög hajó Novorossisk kikötője előtt veszélyben forog. Az Afrossi, szintén görög hajót a vihar partjára dobta. Ujjabb jelentés szerint a Fekete-tengeren dúló viharban a Nereide görög hajó elvesztette horgonyait és a hullámok partjára dobták. Hasonlóképpen Novorossisk kikötőben partjára került a Holatia olasz hajó is.

— **Borzalmas baleset áldozta lett Kemal pasa fogadott leánya.** Párizsból jelentik: Atatürk Kemal fogadott leánya, Zehra, kiesett a Calais-Paris expresszvonatból. Az amiens-i kórházba szállították, de kiszendették.

— **Két amerikai repülő a déli sark felé indult, ahol földrajzi kutatásokat akarnak végezni.** Newyorkból jelentik: Hollick Kenyon és Ellsworth, amerikai felfedezők és pilóták a South-Shetlands szigetcsoport Dundee nevű szigetéről tegnap Little America (Délisark) felé indultak, ahol földrajzi kutatásokat akarnak végezni. 3200 kilométeres ut áll előttük. Lincoln Ellsworth rádiogrammban közölte, hogy Little America egyik ismeretlen területen felelt repül.

MEGJOTTEK VEGRE A JÓMINŐSÉGU TAKAREKOS

TUNGSRAM

IZZÓLAMPÁK

— **Háromezer emberrel emelik fel az angol katonai repülőszemélyzet létszámát.** Londonból jelentik: A Daily Telegraph szerint az angol aviatika építkezési programja 250 elsővonalbeli gép azonnali készítését teszi szükségessé. Az angol repülőgépek száma így 2190-re fog emelkedni. A repülőszemélyzet létszámát szintén felemelik 3000 emberrel.

— **Agyonvert egy vasutat egy hirtelen megállt vonat.** Ploestiből jelentik: Ploesti déli állomásán Alexandru Wainig vasutat egy hirtelen megállt szerelvény becsapott ajtaja olyan szerencsétlenül érte, hogy azonnal meghalt. A baleset mély hatást kellett.

— **Újszerű táblázat a templomi adományok ellenőrzésére.** A szombati és ünnepnapjai templomi adományozások megbízható, pontos és leegyszerűsített nyilvántartására elmes táblázatot készített Kohn Henrik, a tg-muresi hitközség titkára. Az új táblázat az eddigi anomáliákat teljesen kiküszöböli, pontosan megmutatja, mennyi jutott az egyes intézményeknek, ki milyen „aliját” kapott, ki nem „snöderolt” semmit. A szabadalmazott nyilvántartási tábla 830 lej. Két darab két napos únnepre 1160 lej, 3 darab három napos únnepre 1460 lej. Megrendeléseket Kohn Henrik titkárnál eszközözlendők: Targu-Mures, Str. Gen. Grigorescu 22.

— **A vizsgálóbíró letartóztatta Lázár Illés merénylőjét.** Oradeáról jelentik: A tegnapi nap folyamán Mihai Popovici oradeai vizsgálóbíró, akit a sighthi véres események vizsgálatának lefolytatásával bíztak meg, tegnap maga elé idézte Vasile Stan katonát, aki a sighthi tömegdemonstráció idejét rálőtt Lázár Illésre, akit a golyó karján sebesített meg sulyosan. Hosszu ideig tartó kihallgatás után a vizsgálóbíró előzetes letartóztatásba helyezte Vasile Stant, akit ezután a sighthi ügyészség fogházába szállítottak. Ugyancsak a tegnapi nap folyamán Lázár Illés, akit bezárítottak a St. Josif szanatóriumba, ügyvédei útján kérelmet adott be a vizsgálóbíróhoz, amelyben kéri néhány tanu kihallgatását, akik pontos felvilágosítással tudnak szolgálni a véres incidens előzményeiről. A kért tanuk között van Vaida Sándor, Radu Rosetti, Vasiliu Cluj, Mircea Vaida mérnök, Anderco Cuza, dr. Chindris ügyész, dr. Piller vizsgálóbíró. Lázár Illés kérte még a vizsgálóbíró, hogy szükség esetén hallgassa ki Bruno Seletzkyt, a Skodaművek volt bucaresti igazga.óját.

— **Vihar.** Ezen a címen a cluji Royal-mozgóban olyan orosz filmet vetítenek, amely mentes minden propagandától. Igaz vérbeli művészet és igazolása annak, hogy lehet művészet, nemcsak műipart kihozni a felvívó- és vetítógépek segítségével. A Vihar című film nem egyéb egy erős orosz novellánál, amelynek rövid tartalma, hogy egy nemesen érző és gondolkodó leány egy ingatag jellemű férfihez kerül. Az ebből támadt viharok és bonyodalmak szemlélteti a film szokatlan erővel, közvetlenséggel és tiszta eszközökkel. Az 1860 évi Oroszország vidéki élete elevenedik meg, bámulatos plaszticitással. Egyes részei a képeknek úgy hatnak, mint klasszikus festmények. Komor egyházi zene és népdalok festik alá a darabot, amely realis és poétikus egyben. Massalitinova és Zarvubina színésznőkben kimagasló művésznöket ismerünk meg. Ugyazintén A. Tarrasovában. A férfin szereplők közül I. Thouvelev érdemel különös figyelmet. Minden intelligens ember nézze meg a kiváló alkotást. (sz.)

— **Sulyos baleset történt egy nemzetközi templomban.** Berlinből jelentik: Schopfheim-Wiesenthalban sulyos természetű baleset történt. Egyik templomban a liturgia alatt megrepedt egy gázcso és széndioxid töltött ki. A lelkes és 120 hive, köztük számos gyermek, elájult. A gyors beavatkozás dacára 20 személy állapota sulyos.

— **Nagyszabásu lesz a vasárnapi cluji Keren Hajjeszód-miting.** A cionista probléma égető aktualitása ad különös jelentőséget annak a mitingnek, amelyet vasárnap rendez meg az unióárius gimnázium disztermében a Keren Hajjeszód cluji kuratóriuma. A 15 éves fennállását jubiláló országépítő alap sorsdöntő fontosságát csak ma ismerik fel teljes valóságában a zsidó tömegek, midőn már világossá vált, hogy az üldözött és elnyomott zsidó tömegek százezreit fogadhatná be az ország, ha a Keren Hajjeszód 15 év előtti felhívása megfelelő visszhangra talál a zsidó tömegekben. A mitingben Geiger Moritz, a Keren Hajjeszód központi delegátusa tart referátumot a zsidóság világhelyzetéről. Kivüle dr. Balázs Endre, a Jewish Agency cluji elnöke, dr. Fischer József szóialnak fel, valamint Vermes Ernő, az Erdélyi Zsidó Nemzeti Szövetség elnöke, aki személyes jelenlétével kívánja kihangsúlyozni az ezévi Keren Hajjeszód-akció megkülönböztetett fontosságát.

Keren Hajjeszód MITING

vasárnap

— **Tizenöt havi fogházra ítélték egy német apácát.** Berlinből jelentik: A törvényszék ma hárdelett ítéletet a devizacsempészéssel vádolt Parderbon apáca bünperében. Az apácát 15 hónapi fogházra ítélték, két büntársát 21—21 hónapi fogházra és pénzbüntetésre.

— **A központi szigurancát egybeolvasztják a bucaresti rendőrprefekturával.** Bucarestből jelentik: Hir szerint a központi szigurancát és a bucaresti rendőrprefekturát összeolvasztják és az új intézmény vezetését Gabriel Marinescu ezredesre bíznák.

— **Idéges embereknek és lelkibetegeknek az igen enyhén ható, mindig megbízható természetes „Ferenc József” keserűvíz — reggel éhgyomorra egy pohárral bevéve — rendszer bélműködést, jó énéstést és elegendő étvágyérzetet teremt.** Az orvosok ajánlják.

— **Marpe Lőnefes teadélutánja.** Ezen a héten a kórházi betegeket élelmező Marpe Lőnefes-egyesület Hochmann Jakabné és Klein Jakabné urnók rendezésében tartotta teadélutánját, amely kedvező anyagi és erkölcsi eredménnyel végződött.

Az Országos Zsidó Párt Cluji Tagozatának

Str. Saguna 7 sz. alatti jogvédő irodájában pénteken, november 22-én déli 1/2—1/2 óra között dr. Kertész Miklós tart inspekción.

— **A kolduló milliommos még mindig fut joga után.** Bucarestből jelentik: Curcioglu, a kolduló milliommos, akinek Plavski elleni perében a semmitőszék elutasító határozatot hozott, alkotmányellenesség címén semmisségi panaszt jelentett be. A volt milliommos teljesen lezülve, úgy anyagilag, mint erkölcsileg, csatangol a főváros uccáin.

— **Csempészárukat találtak Galatjon egy angol és görög hajón.** Galatról jelentik: A galati vámhatóságok arról értesültek, hogy egyes idegen hajók benemváltott árucikkeket hoznak a zországba és így azok vámentesen kerülnek forgalomba. Tegnap este három vámtisztviselőkből álló csoport végigkutatatta az ujonnan érkezett Verbolmiele angol és Toti görög hajókat, amelyek raktárhelyiségeiben és kabinjaiban több zsák orosz szőrmét, idegen cigarettát, selymeket, kozmetikai cikkeket, perzsaszőnyeget, stb. találtak; összesen 4 millió lej értékben. A hajótulajdonosokat pénzbírsággal sújtják.

Pályázat

A cluji Hapoél Hadati szervezet héber tanítói állásra ezennel pályázatot hirdet. A pályázótól megkivánatik, hogy a Limudé Kodest (Chumas, Rási, Nách) kezdők számára Ivrit Beivrit tökéletes pedagógiai képességgel tanítsa. Fizetés megegyezik szerint. Pályázatok beküldendők Org. Hapoél Hadati Cluj, Str. Paris 47 címre december hó 5-ig.

Schwartz Zoltán
titkár

Albert Nándor
elnök

UJ KELET Legújabb hírek

Ujra felvették az olasz-abesszin viszály megoldására irányuló diplomáciai tárgyalásokat

A négus visszaérkezett a fővárosba. Laval a párizsi nagykövet előtt a tárgyalások azonnali felvételének szükségességét hangoztatta. Az újakezdődő tárgyalások népszövetségi megbízásból fognak megindulni

Párizs, november 21. A párizsi lapok De Bono visszahívását azzal magyarázzák, hogy csapatai nem tudják az abessziniai sereget döntő összecsapásra kényszeríteni s az üldözés tempója is északon lanya volt. Az északi front lassu előnyomulása miatt a szomáli hadszíntéren parancsnokló Graziani több ízben panaszt tett Rómában. Badoglio most azzal az elszántsággal utazott Kelet-Afrikába, hogy élénkséget visz bele a hadműveletekbe.

Addisabebai jelentés szerint a császár ma reggel repülőgépen visszaérkezett a fővárosba. Ujja során a négus leszállt Harrarban, ahol meglátogatta a francia misszió kórházában ápolat sebesültjeit.

A Paris Soir közli, hogy Haile Szelasszie abesszin császár magánhasználatra 4 újabb egyfedelű európai repülőgépet rendelt.

Mussolini újra felveszi a tárgyalást Sir Eric Drummondal

Párizs, november 21. (Rádor). Az olasz-abesszin viszály megoldását kereső diplomáciai tárgyalásokat ma újból felvették a Quai d'Orsay és a Foreign Office között. Hír szerint Laval sürgetésére vették fel a tárgyalások fonalát, aki londoni követe útján rámutatott újabb erőfeszítések tetelének szükségességére. A német DNB párizsi jelentése szerint is ma újból felvették a diplomáciai tárgyalásokat az olasz-abesszin konfliktus megoldása érdekében.

Londoni jelentés szerint Maurice Patterson, a külügyminisztérium szakértője az abesszin ügyekben, Párizsba utazik, hogy az angol nagykövetnek segítségére legyen a francia kormánnyal folytatandó tárgyalásokban, amelyek célja az olasz-abesszin viszálynak megoldási lehetőségét találni.

Ezzel kapcsolatban a L'Oeuvre rámutat arra, hogy Laval tegnap az angol nagykövet előtt a tárgyalások újrafelvételének azonnali szükségességét hangoztatta, amit a szankciók ellen Olaszországban megnyilvánult éles reakció indokol meg. A lap szerint nemcsak Patterson angol, de egy olasz szakértő is Párizsba jön és mindketten a francia külügyminisztérium egyik megbízottjával együtt megegyezési alapot fognak keresni.

A Le Matin értesítése szerint Patterson azért jön Párizsba, hogy tanácsosként szerepeljen az angol nagykövet mellett.

A DNB-ügynökség londoni levelezője szerint Mussolini újból felveszi a tárgyalásokat Sir Eric Drummondal.

A Petit Journal tudni véli, hogy a párizsi angol nagykövet tájékoztatta Lavalt az Olaszországgal való tárgyalásoknak van Zeeland belga miniszterelnök javaslatai alapján lehetséges újra felvételéről.

A genfi lapok megállapítják, hogy a Párizsban újakezdődő diplomáciai tárgyalások népszövetségi megbízásból fognak folyni. Talán most már sikeresebben fognak keresni olyan megoldási formulát, amely Olaszországot, Abessziniát és a Népszövetséget egyaránt kielégíti.

London, november 21. A Daily Telegraph közli, hogy az Olaszországnak küldött francia válasz a szankciók ügyében Franciaországhoz intézett olasz jegyzékre gyökerében más jellegű, mint az angol. Ezt Laval maga szövegelt meg s közölték a francia jegyzéket is, akár az angol a szankciókban résztvevő többi országok kormányával is.

A francia kereskedelmet érzékenyen érintik a szankciók

London, november 21. A francia frank az értékétől elcsúszott. Ennek okát a szankciókban kell keresni, mert a francia kereskedelmet érzékenyen érintik a megkorlátozások. Számolnak azzal, hogy az aranyáramlás Franciaországból még fokozódni fog.

A római lapokhoz érkezett jelentések szerint francia határvidéki terület városában a szankciók miatt több szállítási cég bezárt.

mert üzletkörüket kizárólag az Olaszország felé irányuló forgalomra volt beállítva.

Az olaszországi korlátozások
Párizs, november 21. A lapok közlik a Newyorkon át érkezett hírt, hogy a braziliai olaszok elhatározták, hogy külföldi áruk közül csak az olaszt vásárolják. A riodejaneiroi kereskedőszövetség és az élelmiszeripar vezetőségei közölték a kormánnyal, hogy folytatni kívánják az Olaszországba történő nagyarányú élelmiszerzállításokat.

Tegnap Olaszországban életbe léptették a

külföldi aranyvásárlások monopóliumát. Az ékszerészek rendeletet kaptak készleteik pontos bejelentésére. Torinóban a lakosság 46 kilogramm aranyat adott össze kincstári célokra.

Párizsi jelentés szerint november végétől Olaszországban hetenként két husztalan napot vezetnek be. A tilalom keddre és szerdára fog szólni. Rendelet készül az uccai világítás korlátozására is. Valószínűleg este tiztől lépnek életbe a városokban a közvilágítás intenzitását korlátozó rendszabályok.

Capitol Mozgó

Szenzációja!

SHANGHAI

Az elfojtott vágyak és viharos szenvedélyek filmje! Főszereplők: CHARLES BOYER, LORETTA YOUNG, WARNER OLAND. Műsor előtt: Világhíradó abessziniai eseményekkel: Az olasz csapatok bevonulása Aduába. A szent város elfoglalása. A négus 80.000 emberrel a frontra vonul.

Perfektuálták a Vaida—Goga megállapodást

A cuzisták is lekötötték magukat a franciabarát külpolitika mellett

CLUJ, november 21. Lapunk más helyén megírtuk, hogy Goga Octavian tegnap Clujon járt és több óráig tartó megbeszélést folytatott Vaida Sándorral.

Mint teljesen megbízható helyről értesülünk, a két politikusközött végleges megállapodás jött létre a keresztény nemzeti párt és a Román Front együttműködésére vonatkozólag. A parlament megnyitása után közös nyilatkozatban fogják ezt hivatalosan a politikai világ tudomására hozni. Mint hírlik a tárgyalású során Goga magáévá tette Vaida követelését a hagyományos román külpolitikát a fenntartására vonatkozólag.

A széthuzó romániai baloldal és a fasizmus előretörése

Lotar Rádăceanu, a szociáldemokrata párt főtitkára, a fasiszta veszedeletről. A legkisebb ellenállás: a zsidók felé vezetik le a tömegek elégedetlenségét

Bucuresti, november 21. (Az Uj Kelet tud.) A Lupta körkérdést intézett a romániai baloldali munkásság vezetőihez a jobboldali pártok előre őrésére vonatkozólag. A lap ma közli dr Lotar Rádăceanu, a szociáldemokrata párt főtitkárának nyilatkozatát, aki megállapítja, hogy a jobboldali veszedelem fennáll Romániában. A fasiszta jobboldal átvál van ugyan még attól, hogy a román nép többsé-

gének politikai aspirációit fejezze ki, de egy rendkívül aktív, energikus és skrupulus nélküli kisebbséget alkot, amely el van szánva arra, hogy mindenáron hatalomra jusson. A jobboldali jelszavak terjedésének okai könnyen felismerhetők. A tömegek elégedetlenségét demagógikusan a legkisebb ellenállás irányába vezetik le. A tömegek kulturális elmaradottsága és a kormányzó pártok bünei ugyan-

csak hozzájárulnak ehhez, hogy hálás légtört teremtsenek a jobboldali propaganda számára. A mindenütt bevezetett korrupció, a kizsákmányolás, a kormányzók tehetetlensége a közgazdasági önkény és a jogbiztonság hiánya csak növelik az általános elégedetlenséget. De ha veszedelmes szembeszállni a kormánnyal, a csendőrről, az adóbeszedővel, egyáltalán nem veszedelmes dolog a zsidó ellen fordulni. Ezzel ugyanis senki nem kockáztat semmit, ellenkezőleg, még arról is tanúságot tesz, hogy „jó román” az illető. Az antiszemita izmus nemcsak a buták szocializmusa, hanem a kollektív gyávaság politikai kifejezése is. Az útik elsősorban, aki nem tud védekezni és akit nem is védenek meg.

— Azt kérdezi, hogy mit tesz a munkásság a jobboldali veszedelemmel szemben. A munkásság, amelynek befolyása van, oly kevéssé érezhető az ország politikai életében, a fasiszta offenzívára az egyesült munkásság ellenoffenzívájával kellene, hogy válaszoljon. Ez az egység azonban ma nem valószínű meg Romániában, sőt még közös akcióra sem igen lehet összefogni a különböző munkásfrakciókat. A szociáldemokrata párt az összes demokratikus polgári és munkásérők összefogását hirdeti a fasiszmus elleni harcban. Talán az idő magával fogja hozni az egyes munkásfrakciók egymáshoz való közeledését. Hogy esetleg a fasiszmus időközben diadalmaskodna, az nem látszik egészen valószínűnek. De ha ez meg is történne, okát semmiesetre sem a romániai munkásság széthuzásában kell keresni. Tegyük félre a demagógiát és valljuk be, hogy a munkásság egymagában sohasem lesz képes arra, hogy megakadályozza a fasiszmus előretörését. Romániánál sokkal inkább iparosított és erőteljes munkás mozgalommal rendelkező országokban is kénytelen volt a proletáriátus szövetségelni a progresszív polgársággal, hogy sikeresen vegye fel a harcot a fasiszmusmal szemben. A munkásmozgalomban számottevő két irányzat: a szocialisták és a kommunisták egyet értenek ebben. Sajnos, a román polgári pártok ebben az irányban eddig csak platonikus elvi nyilatkozat-tétellel szorítottak, de a valóságban még mindig arra helyezik a súlyt, hogy szűkített pártterületek fölött örököljenek. Nálunk tehát a demokráciáért való harc csak abban az esetben fog elhatározó fordulatot venni, ha ténylegesen bekövetkezik az összes demokratikus erők politikai összefogása.

Az anglikán egyház közgyűlése szimpátiáját fejezte ki az üldözött németországi zsidóságról

London, november 21. (Rádor.) Az anglikán egyház közgyűlése határozati javaslatot hozott, amelyben szimpátiáját fejezi ki a zsidó nép iránt és azon zsidók iránt, akik a németországi szenvedéseknek vannak kitéve. A canterbury-i érsek tiltakozott a németországi zsidóüldözések ellen és kijelentette, hogyha ezek az üldözések tovább fognak tartani, a német népet elveszteti azt a jóskaratot, amellyel az anglikánok iránta viseltetnek.

— Lupu átvette a bucaresti national társaság vezetését. Bucurestiből jelentik: A Dimineața közli, hogy dr Lupu átvette a national társaság párt fővárosi tagozatának vezetését, amit ideiglenesen Mihalache igazgató. Az egyes lapok által közölt hírekkel ellentétben a lap megállapítja, hogy a national társaság párti vezetők között nincsenek ellentétek. A Maniu érkezése óta elterjedt hírek alaptalanok. Maniu nem szándékozik nehézségeket gördíteni a pártvezetéség útjába. Legteljebb annyit lehet mondani, hogy Maniu nem ért teljes mértékben egyet egyes információk valódiságáról, amelyek alapján az utóbbi időben a pártvezetéség működését kifejtette. Ez azonban távol áll az egyéni akcióktól. A volt miniszterelnök figyelemmel, kérésre az eseményeket és várakozó álláspontjára helyezkedik, amit egyébként a többi national társaság párti vezetőjében is tesz — fejezi be a lap.

FRATERNITAS Könyv- és Lapkiadó R. T. nyomása Cluj, Strada Baroa L. Pop 16
Telefon: 9-77.

CENZURAT

„GOLDMARK“ ZSIDÓ FILHARMÓNIKUS ZENEEGYESÜLET BEETHOVEN szimfónikus hangversenye

e hó 26-án, kedden este 9 órakor a Magyar Színházban.

Szólista: KOLAR Károly
Vezényel: BOSKOVICS Sándor

Jegyek:
Magyar Színháznál

10. Tel.
Havonta
évre 600
földre:
félévre
detések
KELET
dóság
Cikkent
rás me

Berlin,
tegnap
cet franc
általános
kai probl
barátság
tájékozt
rizsi láto
paszlatat
kai élet
megbeszél
A Hav
szerint jó
Hitler ka
kihallgat
a francia
olasz-abes
zöldközi h
lozta. Ált
kell tud
amely mé
közti kap
ha nem is
ezt ar
ujabb, als
sorra. Azt
ta annak
jet egyez
lam ellen
rulni az e

Több
hangoztat
az a tény
Hitleri
szerződ
Irányadó
állapítják
most inkább
eddig. Híre
tifikációt
megoldás
donban,
ujabb fran
benne.
A News
Hitler-Pon
azt írja, ho
kiván dolg
véhez füzö
külés.

A Journ
met r
amelyet az
vényhozási
Janu
a má
bünper
Párizs, r
böl jelentik
szeseinek
január. A
értésüléstük
részesei bü
ságyümini
el január
után a mar
hagyták az